

፲፭ የማይነጋ ሌሊት
 ፲፮ የማይነድ ዕንጨት
 ፲፯ የማይሸር ቀስል
 ፲፰ የማይፈርጥ ምግል
 ፲፱ የባሌ ወንድም : የወንድሜ ልጅ ያለችው
 ፫ የሰጡትን የሚበላ : ወኃ ቢያጠጡት የሚሞት
 ፫፩ የአሀያ መቃብር
 ፫፪ የገዛ ወንድሙ ልጁ : የገዛ ልጁ ወንድሙ
 ፫፫ ያበጀች ጋለሞታ : እናቷን ትመታ
 ፫፬ ዱር ውስጥ ገብቶ የማይንከብከብ
 ፫፭ ዱር ኖሮ አስፋልት የሆነ
 ፫፮ ጋሻውን እየገተረ : ጠሩን እየወረወረ ጭብጦውን
 እያኖረ የሚሄድ
 ፫፯ ግንዱ ወደላይ : ባለው ወደታች
 ፫፰ ጓዟን ጥላ ከሸሸች የማትመለስ
 ፫፱ ጠበል የማያድነው : ሐኪም የማይችለው ሕመም
 ፫፻ ጥቁሯ ላም እምቦሳን አስከትላ
 ፫፻፩ ጥሬውን ወደፊት : ዱጨቱን ወደ ኋላ እየሰደደች
 የምትፈጭ ።
 ፫፻፪ ጥዋት በፀት : ቀትር በፀት : ማታ በፎት እግሩ የሚሄድ
 ፫፻፫ ፈቃዱን ስንፈጽምለት የሚጠላን
 ፫፻፬ ፍየሎች አበዱ : ተንበርክከው እሳት አነደዱ

፩ ዓይንና ጀሮ	፳፫ መርገም
፪ ዓይንና ዓይን	፳፬ የከብት ተንድ
፫ ዕድል	፳፭ ጠባይ
፬ ጥጥ	፳፮ እድሞ
፭ ደሮ	፳፯ መርፌ
፮ መርከብ	፳፰ ሆድ
፯ ዕፀ በለስ	፳፱ ጉርፍ
፰ ጭብጦ	፴ ጥላ
፱ አክምባሎ : ምጣድ	፴፩ ጌታ
እንጀራ ።	፴፪ ዶሮ
፲ ሰማይ (በኮከብ)	፴፫ ዕንኮይ
፲፩ ሙዳይ	፴፬ አሀል ወፍጮና መጅ
፲፪ ማሸላ	፴፭ ገበያ
፲፫ ጉንዳን	፴፮ ጉዳና
፲፬ ስም	፴፯ ፍየል
፲፭ የላም ጅራት	፴፰ ወፍጮ
፲፮ ፩ ዓመት	፴፱ ቀንድ ከጀሮ
፲፯ ሌማት	፵ ባሕር
፲፰ ማድጋ ገምቦ	፵፩ ሆድ
፲፱ እርሻ	፵፪ ጥርስ
፳ ዘመን	፵፫ ንብ
፳፩ ነፍጥ	፵፬ ወረንጦ
፳፪ ፀሐይ	፵፭ ራስ ጠጉር

ግጌ የተረገዘ

ግጌ ላባ

ግጌ ንፍሮ

ግፀ ልብ

ዓ መደብ

ዓፀ ማሸላ

ዓፀ እንቅልፍ

ዓፍ እንዝርት

ዓፀ ዓለቅት

ዓፌ አሳት

ዓጌ ዙርንቺት

ዓጌ ጀሮ

ዓፌ ብቅል

ዓፀ መጽሐፍ

ፌ ዳጉሳና ገብስ

ፌፀ ምላስና ጥርስ

ፌፀ ወሃና ወተት

ፌፍ ሽንት

ፌፀ ባሕረ ኤርትራ

ፌፌ የላም ጡቶች

ፌጌ አልጋ

ፌጌ አባ ጨጓሬ

ፌፌ ራስ ጠጉር

ፌፀ ምላስና ጥርስ

ፍ መንሸ

ፍፀ ቀንበር

ፍፀ የናት ማገፀን

ፍፍ ከበሮ

ፍፀ ጸሐፊ

ፍፌ ሞፈር

ፍፌ አለም ሶሶ የሚኖር

ሰማይ ።

አለ አግር የሚሄድ

አባብ ።

ተመትቶ ስብራት የ

ማይታይበት ባሕር፤

አለ ጡት የሚያድግ፤

ደሮ ።

ፍጌ አዳም

ፍፌ የአቀማዳ ጠፍር

ፍፀ ጀበና

ፍ ሙጽሐፍ

ፍፀ በቆሎ

ፍፀ ምላስ

ፍፍ መግደርደር

ፍፀ ሕፃንነት

ፍፌ ሽማግሌ

ፍጌ መሬት

ፍጌ ደሮና እንቀላል

ፍፌ ደሮ

ፍፀ ፈጣሪ

ፍፌ ዓይን

ፍፌ ወንፊት

ፍፀ ደምነት

ፍፍ ክፉ ጎረቤት

ፍፀ ሰነፍ ልጅ

ፍፌ ክፉ ሴት

ፍጌ ሰነፍ ቤተ ዘመድ

ፍጌ ስድብ

ፍፌ ቂም

ፍፀ ወንድሟ ከአማቲ

የወለደውን

ፍ አሳት

ፍፀ የጅብ ሆድ

ፍፌ የፍየል ልጅ ግየል

ፍፍ ዘንዝና

ፍፀ ቅማል

ፍፌ ራሰ-በራ

ፍጌ ዱባ

ፍጌ የሰው አካል

ፍፌ ነፍስ

ፍፀ እርጅና

ፍፌ ዝምብ

ፍፌ የጥጥ መዳጫ

ፍፌ ሕፃንገብ በዝብማግሌ

ፍፍ ዲያብሎስ

ፍፌ ወናፎች

የጸሐፊው አስተሳሰቦች

ሀብት ሰብሳቢውን አይወድም፡ ሰብሳቢውን ትቶ ያልሰበ ሰበውን ወራሽ ይጠባበቃል።

♦♦♦

ሁለት ጓደኛዎች ጉን ለጉን ተስተክክለው ሲሄዱ ብታይ፡ በመካከላቸው መተማመንና መከባበር አለመኖሩን አወቀ።

♦♦♦

ሆድ ሲጠግብ የሚያውቀው ምላስ ነው፡ ዓይን ግን ምን ጊዜም እንደ ተራብ ነው።

♦♦♦

ሐውልት የሚቀረጽላቸው በመልካም ሥራቸው ሕያዋን ለሆኑት እንጅ፡ በመጥፎ ተግባራቸው ሙታን ለሆኑት አይደለም።

ሕፃንን የሚያስወድደው ውብነቱ እንጅ ፡ ሲያድግ ጠቃሚነቱ ታውቆ አይደለም ።

ኃላፊነትን የመሰለ ከባድ ሸክም የለም ፡ ሕሊና ከሌለ ደግሞ ከኃላፊነት የቀለለ ነገር የለም ።

ኃወአቶችን ከለመዳቸውና ከሚያውቃቸው ይበልጥ የሚፈጽማቸው አይገኝም ።

ለመስጠት የማይቸተል ፈጥኖ አይጸጸትም ፡ ሳያስብ የሚሰጥ ግን ሲያስብ ይጸጸታል ።

ሌላው ሲያደርገው አይተህ የጠላኸውን አንተ ከሠራኸው ፈስህን መጥላትህ አይደለምን ? (ሮሜ ፪ ፪)

ላምባ በመሠረቱ ወኃና ከወኃ ነው ፡ ጠቢባኖችም ሰዎችና ከሰዎች ናቸው ። ሁሉም እርስ በርስ እየተጣራ ነው ፡

ልብ ጭምር ካላየ ፡ ዓይን ብቻውን አያይም ፡ ዓይንም ካላየ ልብ ብቻውን አከናውኖ አያስተውልም

ለብዙ ጊዜያት ተቀራርቦ ካለመነጋገር የተነሣ መቀያየም ይፈጠራልና “ፍቅር ፡ ይታወቃል በእግር” የተባለው ስለዚህ ነው ።

መዋል ለማዋል ነው ፡ ማዋልም ለመዋል መሆን አለበት ፡ ካልዋለ አይዋልለትምና ፡

መውጣት መውረድ ለመኖር ነው ፡ ለመውረድ ብዙ ከሆነ ግን የመኖር ጥቅሙ ምንድር ነው ።

መቃብር ሁሉን አይጠላም ፡ ሁሉ ግን መቃብርን አይወድም ። ይሁን እንጂ ወድዶም ጠልቶም መቃብርን ተራምዶ የወጣ የለም ።

ሞትና ጥላ ከሰው ጉን አይለዩም ፡ ከሞት ለመሸሽ የሚሞክሩ ሁሉ ከገዛ ጥላው የሚሸሸውን ፈሪ ይመስላሉ ።

ምክረኝ ሳይል ልምከርህ ብሎ መጋፋት የጠገበውን በግድ እንጀራ ላገርስህ ማለት ሲሆን ፡ ምክረኝ ላለ አልመክርህም ማለትም ለማጥፋት ድሃ “አብ ይስጥህ” ብሎ ተራምዶ እንደ ማለፍ ነው ።

ምጸት ምጸት ይላል ሰው ጉባኤውን ሊያይ ፡ ጉባኤ ማለት ቀብሩ አይደለም ወይ ?

ሰው ሁሉ ከሚያውቀው በላይ ሊያውቅ አይችልም ። ግን ይመኛል ፡ ያስባልም ።

ሰው የሚጠላውን አትሥራ ፡ ሰው የሚወደውንም አታብዛ ። እግዚአብሔር የሚወደውን ውደድ ፡ እግዚአብሔር የሚወደው ለሰዎች የሚደረግና የሚበጅ መሆኑን አትርሳ ስሙ መጠሪያው እንጅ ሰውዬው አይደለም ፡ ሰውዬውን ከፈለግህ ቀረብ ብለህ ጠይቀው ።

— ፪፰ —

— ፪፱ —

ስድብ ከአካል ውስጥ ገብቶ አጥንትን የሚሰብረው ፡ በማስተዋል ጀሮ ገብቶ እንጅ ፡ በግዙፉ ጀሮ ቀዳዳ እየገባ ብቻ አይደለም ።

◆◆◆

ቆሞ የሚሠራ ፡ ተቀምጦ ይበላል ፡ ተቀምጦ የሚሠራ ደግሞ ቆሞ ይበላል ፡

◆◆◆

ቀዳሚሁ ቃል እየተባለ ወንጌል ይነበባል ፡ አልሰማችሁም ወይ ቃል ሥጋ ሆነ ሲባል ።

◆◆◆

ቂልነት ከሌለ ሰው ሁሉ የሌለበትን አምጥተው ቢሰድቡት አይቆረቀረውም ፡ ጥቂት ካለው ግን መቆርቆሩ አይቀርም ።

◆◆◆

ቅናት በመሠረቱ ከሚቀነብት ጋር ለመስተካከል እንጂ ፡ የሚቀነብትን ሰው ወደኋላ ለመጎተት አይደለም ።

◆◆◆

በሐሳባችን ውስጥ የሚወጣውና የሚወርደው ነገር ሁሉ በአፋችን ወጥቶ የሚሰማ ቢሆን ኖሮ ፅብድ ያልሆነ አይገኝም ነበር ።

◆◆◆

ባይታወቅለት ወይም ባይታወቅበት ነው እንጂ ፡ ኃፍረት ከበሌት በወንድ በኩል ይጸናል ።

◆◆◆

በዓለም ውስጥ የልብን አምሮት የሚያረክ ሃብት ከቶ አይገኝም ፡ አሁን ድረስ እሷው መግባው እንጂ ዓለምን ጠገብኩ ብሎ ያለፈ የለም ።

በእንስሳዎች ላይ የሚወርደው መዓት በጌቶቻቸው ኃጢአት እንጂ በራሳቸው በደል አይደለም ።

◆◆◆

በሰማይ እየበረሩ የሚሄዱት ሁሉ ዘረው ዘረው በመሬት ላይ ለማረፍ ስለ ሆነ ዝም ብለህ ጠብቃቸው ።

◆◆◆

በአያዩን የምንሠራውና በአይስሙን የምንናገረው ሁሉ ፡ ከኃወአት ወገን ነው ።

◆◆◆

ብድርን የከለከሉ ከዳተኞች እንጂ ሃብታሞች አይደሉም

◆◆◆

ተስፋና እግር የሌለው ሰው ከሰበው ሊደርስ አይችልም ። ተስፋ የመድረስና የማግኘት መሰላል ነውና ፡

◆◆◆

ታሪክ ከሙያ በኋላ እንጂ ከሙያ በፊት አይደለም ። ጽድቅም ከመከራ በኋላ እንጂ ከመከራ በፊት አይደለም ።

◆◆◆

ትላንት የነበረው ፡ ዛሬ ባለ መኖሩ ፡ ዛሬ ያለው ለነገ አለ መኖሩን ሲሰብክ ነው ።

◆◆◆

አድራሻችሁ አንድ ከሆነ የሚርጠውን ቀስ ብለህ ድረስ በት ከዚያው ይቆይልሃል ።

◆◆◆

አብዝቶ ከመናገር ጥቂት ቁም ነገር ይገኛል ፡ ፈጽሞም ካለ መናገር ብዙ ቁም ነገር ይቀራል ።

አብልተው አጠጥተው ይህን ፈጽሙልን የሚሉ ሰዎች ከነፍሰ ገዳዮች ወገን ናቸው።

◆◆◆

አለመናገር ኩራት የሚመስላቸው ሞልተዋል፡ ግን ጨዋ ነትም ነው።

◆◆◆

አለ መተማመን በይኖር ኖሮ ሰላምን የሚጠላ በልተገኝም ነበር።

◆◆◆

አልጋ የተፈለሰፈው፡ ከመሬት ለመሸሽ ነበር፡ ግን ሽሽቶ ማምለጥን የቻለ እስከ አሁን ድረስ አልተገኘም።

◆◆◆

አውቃለሁ ማለት ያፈርሳል፡ ፍቅር ግን ያንጸል፡ አውቃለሁ የሚል ቢኖር ገና አላወቀምና፡ ሊያውቀው የሚገባውን ይወቅ። ፩ ቆሮ ፰ ፪

◆◆◆

አብዛኛው ጊዜ ሰላማዊን መምሰል የዝርፊያና የቅሚያ መሣሪያ ነው።

ራስ ውስጥ ገብቶ ኸራት ደጅ አያድርም።

◆◆◆

እግዚአብሔር፡ ምንጊዜም ፍርዱን እንዳስተካከለ ነው፡ ነገር ግን፡ ስለ እገሌ አይልም።

◆◆◆

እኛ የማንወዳጃቸውን ሰዎች ሰይጣኖች እንላቸዋለን፡ ግን እነርሱ ለራሳቸው መላእክቶች ስለሆኑ፡ እኛንም እነርሱምን እንደሚሉን መጠራጠር አለብን።

እናት ምንም ብትደኸይ፡ ምንም ብጥስጣሹን ብትለብስ እናትነቷ ሊካድ አይቻልም፡ አባት ግን ያንድ ቀን ዘመድ ስለሆነ እንጃ።

◆◆◆

እኖራለሁ የማለት ተስፋ በይኖር ኖሮ፡ ማን፡ ማንን በኖረ።

◆◆◆

„እንዳባትህ ያርግህ „ብሎ መመረቅ ምረቃ አይደለም፡ መርገምም አይደለም፡ እንዳባትየው ሁኔታ ይታሰባል።

◆◆◆

ገንዘብ በመጠኑ ሳለ የጌታው ተገዥ ነው፡ ሲበዛ ግን እርሱ ዘር ብሎ የጌታው ጌታ ይሆናል።

◆◆◆

ገንዘብን የመሰብሰብ ዕድል ካገጠመው፡ ይልቅ፡ የወራሽ ነት ዕድል ያገጠመው በጣም ዕድለኛ ነው።

◆◆◆

ጊዜ ጉዞውን ሳያቋርጥ ሰዎቹን እየተራመዳቸው ያልፋል። ሰዎቹ ግን ሲያልፍ እያዩ ያፌዙበታል፡ ይቀልዱበታልም።

◆◆◆

ጽዋ ማከፋፈያ እንጂ የመጠጥ መለኪያ አይደለም። መለኪያስ መርካት ወይም በቃኝ ማለት ብቻ ነው።

◆◆◆

ፍቅር፡ አስተዛዘቢ እንደ መሆኑ ሁሉ፡ በመቻቻል እንጂ በመወዳደስና በመቄዳደስ አይዘለቅም።

◆◆◆

ፍቅር ጸንቶ የሚኖረው በፎት ነገሮች ነው፡ እነሱም፡ መከባበር፡ መጠቃቀም፡ መተፋፈር ናቸው፡ አለ በለዚህ አይጸናም።

ዓለም ፡ ማየትን የማትከለከል ፡ እጅን የማታስገባ የመስኮት መስተዋት ነች ፡ ከጥቂት ሰዎች በስተቀር አታስገባም ።

◆◆◆

ዓይን ፡ ብዙውንና ሰፊውን ማየት ሲችል የገዛ ፊቱን ማየት አይችልም ። መጠኑን በማያውቅ ሰው ይመስላል

◆◆◆

ዕዳ ያለበት ሰው ፡ ምንም እንኳን ባይከፍለው ፡ ከዕዳው የከበደ ሰቀቀንን ተሸክሟል ።

◆◆◆

ከዓይን ፡ ዓይን የሚያየው ይሰፋል ፡ ከጆሮም ጀሮ የሚሰማው ይበዛል ። የሰዎችም ምኞት እንደዚያ ነው ።

◆◆◆

ከወንድሙ ተሰውሮ ብቻውን የሚበላ ሁሉ ፡ ወንድሙ በረኃብ ሲሞት እርሱ ብቻውን የሚቀር እየ መሰለው ነው ።

◆◆◆

ከሕሊና በላይ መፍረድ ፡ ለጊዜው በሌላው ላይ ሲሆን ፡ ለኋላው በልጅ ልጅ ላይ መፍረድ መሆኑ አይጠረጠርም ።

◆◆◆

ከእግር ልብ ይሮጣል ፡ ግን እግር ካልደረሰለት የሚያከናውነው ነገር የለም ።

◆◆◆

ከሕደትን ከሚያመነጭ አጉል ፍልስፍና ፡ ፍጹምነት ያለው መሃይምንነት ይሻላል ።

◆◆◆

ከሁለት ሰዎች መካከል የሚወጣ ምሥጢር ፡ ሁለቱን ሲያስተዛዝባቸው ይኖራል ።

ዋናተኛ ፡ እጁና እግሩ ተስማምተው ካልተወራጩለት ይሰምጣል ፡ ሥራም ካልተስማሙለት አይከናወንም ።

◆◆◆

የሰው ልጅ ሐሳብ ተላዋወጭ ስለ ሆነ ፡ ትናንት ያሰበው ለዛሬ ስሕተት ሆኖ ያገኘዋል ።

◆◆◆

የተሾመን ሰው ፡ የተሾመባቸው ቢያመሰግኑት ምስጋናቸው በቂው አይደለም ፡ በቂ መሆኑን የሚያረጋግጠው ከርሱ በኋላ የሚሾመው ነው ።

◆◆◆

የሚጸድቅና የሚከብን ገና በሕይወቱ ሳለ ይታወቃል ። ምሕረት ግን የአምላክ ነው ።

◆◆◆

የቁጡና የዕብድ ሰው ስኬት አይታወቅም ። የመጨው ጊዜ ሁኔታ ፡ አስቀድሞ የሚታወቅ ቢሆን ኖሮ የሃብታምና የድሃ ልዩነት አይታወቅም ነበር ።

◆◆◆

የጾም ጠቃሚነት ለነፍስ ብቻ ሳይሆን ለሥጋም ጭምር መሆኑን የተገነዘቡ ፈላስፎች ብቻ ናቸው ።

◆◆◆

ያልደከመበትን ገንዘብ የሚሰበስብ ሁሉ ፤ የጋለውን ደን ጊያ በስብ ጠቅሎ የዋጠው የባቢሎን ዘንዶን ይመስላል ።

◆◆◆

ድኻሞች ፡ የሃብታሞች መስተዋቶች ናቸው ፡ ግን መስተዋትነታቸውን የሚያውቁላቸው በጣም ጥቂቶች ናቸው ።

ደንጊያ ተወርውሮ ሲመጣ ጠቀስ-ጉንበስ ብሎ ማሳለፍ እንደሚቻል ፡ ስድብም ተወርውሮ ሲመጣ ቆመው ካልጠበቁት ጉዳቱን ሳያደርስ ያልፋል ።

ታሪክ አዋቂ ሰው ፡ ላለፉት ዓደኛቸው ፡ ላሉት መምራቸው ፡ ወደ ፊት ለሚመጡ ነቢያቸው ነው ።

ትምህርት ፡ የቀደሙ ሰዎች በየዕድሜአቸው ልክ ደክመው ያጠራቀሙትን የዕውቀት ምርት በጥቂት ዓመታት ውስጥ የሚያሳፍስ ብልሃት ነው ።

አንዳንድ ድንገት ለጥቅም እንጂ ለጉዳት ብቻ አይመጣም ። ጊዜአቸው በከንቱ የሚያበክኑ ሰዎች ጊዜ በማጠሩ ይቆጫሉ ።

ገንዘብ የሌለው ሰውና ዓይን ያለው ሬሳ አንድ ነው ፡ ምንም ሊያደርግ አይችልም ።

ጫማ ለእግሩ ፡ ጥላ ለራሱ የማያደርግ ሰው ። ለምስክርነት አይበቃም ተብሏል ።

ወዳጅን ሲያስታርቁ ለዘንድሮ ምርታት ለከርሞ መርገም መሆኑ አይጠረጠርም ።

ከዓረቦች ምሳሌ

ጎረቤትህ ሲጣላህ ፡ ደጃፍህን ለውጥ ለሰዎች የማያከፍሉት ትምህርት ፡ በጉድጓድ ውስጥ እንደ ተቀበረ ወርቅ ነው ። ቀባጣሪ ምላስ እውነትን ታጠፋለች ። ሌቦች እርስ በርሳቸው ሲጣሉ ፡ የሰረቁት ሁሉ ይገኛል ፡ እንደ ወንድማማች ተፈቃቀሩ ፡ እንደ ጠላቶች ተሳሰቡ ። የሰው ልጅ እግሩ ቢሰናከል አይሞትም ፡ አንደበቱ ቢሰናከል ግን ይሞታል ። ጥያቄ የትምህርት እኩሌታ ነው ። ከጠላትህ ፩ ጊዜ ፍራ ፡ ከወዳጅህ ግን ፲ ጊዜ ፍራ ።

ከህንዶች ምሳሌ

ሰው አንድን ነገር ሲያስብ ፡ እግዚአብሔር ደግሞ ለብቻው ያስባል ። ልብስ ያለው ዕራቁታቸውን በሚሄዱ ማኸል እንደ ዕብድ ነው ። ሌባ ፡ እጁን ቢቆርጡት ማንከን ለቃቅሞ በዚያ ይሰርቃል ። አንጉልህን መውሰድ የሚፈልግ ፡ ራስህን ነካ ነካ ያደርግሃል ። የገዛ ዠርባውን ማየት የሚችል የለም ። አንድ ጊዜ የዋሽ ፱ኝ ጊዜ ሊጨምር ግድ ነው ። አንትን መግዛት የሚያስፈልገው ፡ ማሰሮውን በመንገድ አይሸሽገው ።

ከሶማሎች ምሳሌ

የሴት አእምሮ በእግሯ ከቲ አይመዘንም ። ለሌባ ሁሉ ሌባ ይመስለዋል ። ዋሽተህ አስታርቅ ።

ሶማሎች ሐሰት ይናገራሉ፡ በሐሰት ግን አይመስሉም።
ቀጣና ትውክያ ካሰቡት አያደርሱም።
የሚዘለውን እመሬት ሆነው ጠብቀው።

ከ ፈረንጆች ምሳሌ

ተስፋ በመቀረጥ አንድ ላይ ከመቆም በተስፋ ሲጓዙ መኖር ይሻላል፡ (ሸክስፒር)።
የተመከረ ጠላትና የተቀቀለን ሥጋ አትጥላ።
ልትከፍልልኝ ዛፉልክ፡ ስለ ብድሬ አታውራልኝ።
የድመቶች ዓይን ሁሉ በጨለማ ሲታይ ሰማያዊ ይመስላል።
ዓሣዎች ሁሉ በዝንቦች የሚጠመዱ አይደሉም።
በሩቅ የሚጮሁ ውሾች አይናከሱም።
የሞት መዝጊያ ምን ጊዜም እንደ ተከፈተ ነው።
የሴት ልብና የክረምት ነፋስ ዘወትር ተለዋዋጭ ነው።
ጆንያ በደውን ሊቆም አይችልም።
ጥፋት የሚነሣው ቅጣትን አስከትሎ ነው።
ያልተጣራ ይቅርታ ከቅጣት አይሻልም።
በጉዞ ጊዜ መልካም ጓደኛ ማግኘት አቋራጭ መንገድ ነው።
ከደንቆሮ ወዳጅ፡ ሥልጡን ጠላት ይሻላል።
በዋጋው አታልለኝ እንጂ፡ በዕቃው አትጉዳኝ።
ወዳጅን ስትመርጥና ስትለውጥ አትቸኩል።

ከ አንጋረ ፈላስፋ የተውጣጡ ቃላቶች

ከብዙ ድልብ ይልቅ እውነተኛ ወንድምነት ይበልጣል። ከቁጣ ጋር ብዙውን ከመስጠት፡ በደስታ ጥቂቱን መስጠት ይሻላል። ብዙ ጊዜ ደጅ አስጠንቶ ብዙውን ከሚሰጥ፡ ደጅ ሳያጠና ጥቂቱን የሚሰጥ ይሻላል።

ተለምኖ ብዙውን ከመስጠት ይልቅ ሳይለመኑ የችግረኛውን ችግር አውቆ መስጠት የበለጠ ስጦታ ነው።

ለሚለምኑህ ሰዎች ፍላጎታቸውን ካልሰጠሃቸው፡ እግዚአብሔርም ላንተ የለመንከውን አይሰጥህም፡ ቢሰጥህም ቅሉ መልሶ ይነሣሃል። የበጎ ተግባር አፈጻጸም ር ወገን ነው፡ ፩ኛ ዋል እደር ሳይሉ ፈጥኖ መስጠት።

፪ኛ ይህን ብሰጠው ምን ይጠቅመዋል? ሳይሉ ያለውን ጥቂቱን መስጠት።

፫ኛ ሲሰጡ ሰውሮ መስጠት ናቸው። ምክንያቱ ተቸግሮ ሳለ ጥቂቱንም ቢሰጡት እንደ ብዙ ያየዋል፡ ፈጥኖ መስጠቱም ያስደስተዋል። ሰውሮ መስጠቱ ገንዘቡን ያበረክተዋልና ነው፡ (፪ ሮቆ ፱ ፰)። ቸርነትን የሚያጠፋ ምክንያቶች ር ናቸው። ፩ኛ ተስፋ ከሰጡ በኋላ ነገ ተነገወደ ያለው ማመላለስ። ፪ኛ ይህን ጥቂቱን ብሰጠው ምን ይጠቅመዋል ብሎ ማስቀረት። ፫ኛ ሲሰጡ ሰው ይደልኝ ይስማልኝ ብሎ በሰዎቹ ፊት መስጠት ናቸው።

የተበደርከውን ዕዳ፡ ለመክፈል ባትችልም እንኳ አንደበትህ ማመሰገንን አያቋርጥም። በጎውን ለዋለልህ ዋል

ለት ፡ ባይሆንም አውራለት የሚባለው ስለዚህ ነው ። ከአታላይነት የማይወጡ ነገሮች ምክንያትና ተስፋ መስጠት ናቸው ። መከራ ሲያልቅ ተድላ ደስታ ይተካል ፡ መከራም ሲበዛ የሚጽናኑበት ተስፋ አይጠፋም ። ሳይመክሩና ሳያማክሩ የሚሠሩት ሥራ ሁሉ የቀጡና የዕብድ ሥራ ነው ።

ችኩላ ፡ ለተስፋ ፈተናውና እንቅፋቱ ነው ። ለራሱ የሚነፍግ ሰው ገንዘቡን ለወራሽ ይደልባል ፡ ሌላው በገንዘቡ ተድላ ደስታ ያደርግበታል ።

ሰጪዎቹ ፪ ናቸው ፡ ንፋግ ሲሰጥ ደስ አይለውም ፡ ሰነፍም ሲሰጥ ሰጠሁ እያለ ይመካል ፡ (ሲ.ራ. ፲፰ ፲፯) ።

አንድ ሰው ሩቅ አገር ለመሄድ ሲያስብ ፡ ፫ቱን ነገሮች መያዝ ያሻቀል ፡ ፩ኛ ስንቅ ፡ ፪ኛ አለመናገር ፡ ፫ኛ አለመቈጣት ናቸው ፡ (የሰው ሕይወቱና ሞቱ ከምላሱ ነውና ። ሃብታም የሆነ ሰው ፡ የትም አገር ቢሄድ ስደተኛ መጸተኛ አይሆንም ። ድካው ግን ስንኳንስ በባዕድ አገር በገዛ አገሩም ቢሆን ምን ጊዜም ስደተኛና መጸተኛ ነው ።

በሌላው እጅ ካለ ብዙ ሥጋ ፡ በእጅህ ያለ የበግ ቅልጥም ይሻላል ፡ እንደዚሁም ፡ በአየር ላይ ከሚበሩ ሺዎች በእጅህ ያሉት አንዲት ዎፍ (ቆቅ) ትበልጣለች ። ተስፋ ፡ ሃብታሞችና ጌቶች ሰውን የሚያጠምዱበት ወጥ መድ ነው ፡ ለነሱ ግን መመስገናቸው ነው ።

ዳግመኛም ተስፋ በደመና ፡ መስጠት በዝናም ይመስላል ። በትንሽ መስፈሪያ ሰጥተህ በትልቅ መስፈሪያ አትቀበል ፡ ይህ ዓይነቱ አደራረግ ፡ የነበረህን ጨምሮ ያጠፋ

ብሃል እንጂ ሃብታም ሊያደርግህ አይቻልም ።

መልካሙን ስምህ እንዳያጠፋብህና ደጉን ጠባይህ እንዳይለውጡብህ ከክፉ ሰዎች ጋር አትወዳጅ ። ሰምንና ሙጫን የያዘ ሰው እጁን ጨምሮ ይይዘዋል ፡ ትዕቢተኛ ንና ክፉውን ሰው ወዳጅ ያደረገም እንደሱ ይሆናል ።

ሬቱን በማየት የሰው ግብሩ ይታወቃል ፡ በአለባበሱ ፡ በአሳሳቁና በአረማመዱም ንቁነቱና ገልቱነቱ ይረዳል ።

ሰው ፡ የሚወደደው መልኩ ውብ ፡ ሬቱ ብሩህ ሲሆን ነው ፡ ነፍስም የምትወደደው ንጹሕና አዋቂ ስትሆን ነው ። የላኪው ሰው ዕውቀት በተላኪው ይታወቃል ። እጅግ መገሠጽና ሥራን ማስነወር ወዳጅነትን ያጠፋል ፡ ፍቅርን ወደ ጥል ፡ ስምምነትን ወደ መሸከከር ይለውጣል ።

አንድ ፈላስፋ ፡ ጥበብ ፡ መጠጥንና ዘፈንን በሚያፈቅር ሰው ልብ አታድርም አለ ። ብትጠጣም መጠጣትህ በልክ በመጠን ይሁን ፤ ሳይለኩና ሳይመጥኑ የሚጠጡ ሰዎች ይሰክሩና ኃይላቸው ይደክማል ፡ አእምሮአቸው ይቀነሳል ፡ ኃጢአታቸው ይበዛል ፡ የትም ወድቀው ተዘርረው ይገኛሉ ።

አንዱን ሰው ፡ ልጅህ እንደምን ይኖራል ? ቢሉት ፡ ሳይጠጣ እኔ እንደምወደው ሆኖ ይኖራል ፡ ከጠጣ በኋላ ግን መጠጡ እንደ ወደደው ሆኖ ይኖራል አላቸው ። ልጅህን ገንዘብን በእጁ ከማስጨበጥህ በፊት በመብልና በመጠጥ ሞክረው ። ልጅህን በሕፃንነቱ ወሬት በገንዘብህ ላይ አታሠልጥነው ገንዘብህን ሁሉ አጥፍቶ ባላንጣ ይሆንሃልና ።

ዕብድና ሰከራም አንድነት ይደስታሉ፡ የልባቸው መስተ
ዋት ኃዘንና ዘለዓለማዊ ተድላ ደስታን ከማየት ዝንልና።
ዓለምን መውደድ ታላቅ ደዌ ነው፡ ዓለምን መናቅ ግን
ፍቱን መድኃኒት ነው። ያልያዘውንና የማያገኘውን የሚ
መኝ ሰው የያዘውንና ያለውን እስከ ማጣት ይደርሳል።
ጥቂት ገንዘብ ከምስጋና ጋር ታላቅ ሃብት ነው።

የማይችለውን እሸከማለሁ የሚል ሰው ለመሸከም
የሚችለውንም ያጣል።

በዚህ ዓለም፡ የተማረ ያያል፡ ያየ ያስተውላል፡ ያስ
ተዋለ ያውቃል፡ ያወቀ ይሠራል፡ የሠራ ይህን ዓለም አ
ልፎ በወድያኛው ዓለም የዘለዓለም ቤቱን ይሠራል።

የታገሠ ሃብታም ይሆናል፡ የተራቀቀ ያዝናል።
አስቀድሞ የሚፈራ የፈራው ነገር ሲደርስበት ፍርሃቱ
መጠነኛ ይሆንለታል።

በሐሰት ከመናገር በእውነት ድዳ መሆን፡ በዓመሶ
በሰበሰቡት ገንዘብ ሃብታም ከመሆን ጽሮ ግሮ በገኙት
ገንዘብ ድካ መሆኑ ይሻላል።

ሃብት በማያውቅበት ሰው ዘንድ፡ በሞተ ሰው መቃ
ብር ላይ ምግብን እንደ ማስቀመጥ ያለ ነው።

ሰው ለማናቸውም ተገዢ ባርያ ከመሆን ነፃ ሲሆን፡
ገንዘብን መውደዱ ለሁሉም ባርያ ተገዢ፡ እጅ ነሽ፡
እሽ በይ ያደርገዋል።

የዚህ ዓለም ሃብትና ሹመት ሁሉ ይከብዳል፡ ጥበብና
ዕውቀት ግን በሞት ጊዜ ካልሆነ አይከብድም።

በመሥራት ካልሆነ አንዳችም ነገር በምኞት የሚፈራ

ምና የሚከናወን የለም። ምኞት የኃዘንና የትካዜ እናት
ስለ ሆነች፡ ምን ጊዜም ኃዘንና ትካዜን ትወልዳለች።

አንድ ፈላስፋ ድምፅን ከፍ አድርጎ በማስጮኽ ቤት
የሚሠራ ቢሆን፡ አሀያ በአንድ ጊዜ ጩኸቱ ሁለት ቤት
በሠራ ነበር አለ።

አንድ ፈላስፋ፡ ፈላስፎች ድካ የሚሆኑት ስለምን
ነው? ቢሉት ለሰው ሁለት ሃብት አይሰጠውምና አለ።

ራሱን በራሱ የናቀ ሰው የዚህ ዓለም ተድላ ድስታ አያ
ስደስተውም፡ ድህነትም አያስጨነቃውም። ራሱን ከበርቱ
አድርጎ የሚመለከታት ሰው ግን ዓለሙ ሁሉ ለዓይኑ አይ
በቃውም፡ ዓለም በርሱ ዘንድ በጣም ያነሰች ናት። ዓይን
በማየት አይጠግብም፡ ጆሮም በመስማት አይሞላምና፡
አለና፡ አከታትሎ፡ በቃኝ ማለትን የመሰለ ታላቅ ሃብት
የለም፡ አይበቃኝም ማለትንም የመሰለ ከባድ ድህነት የለም
ብሏል። አንድ ፈላስፋ፡ የሃብት መጨረሻ በቃኝ ብሎ
ማመስገን፡ የድህነትም መጨረሻ አጣሁ ተቸገርሁ ብሎ
ማጉረምረም ነው። ሃብታም የሚባለው፡ እግዚአብሔር በሰ
ጠው ዕድል ደስ ብሎት የሚኖር ሰው ነው። ሳይሠራ በሐ
ሳብና በምኞት ብቻ ሃብታም እሆናለሁ ብሎ የሚጨነቅ
ሰው ግን ሰውነቱን በከንቱ ያደክማታል አለ።

ብረት፡ ብረትን ይስለፋል፡ እንደዚሁም ሁሉ ሰው፡ ሰውን
መክሮና አስተምሮ ብልህና አዋቂ ያደርገዋል፡ (ተግ ፫ ፲፫)
ከዕውቀት የተሻለ መዝገብ፡ (ድልብ) ከእውነት የቀና እና

የታመነ መልአክተኛ፡ ከቸርነት (ለጋስነት) የበለጠ እውነተኛ መንገድ መሪ፡ ከዝምታ (ትዕግሥት) የተሻለ ጠባቂ ምንም አይገኝም።

የሰው ጠባይ ከ፩ ይከፈላል

- ሀ) አዋቂ ሳለ ራሱን አላዋቂ የሚያደርግ አለ።
 - ለ) አዋቂ ሲሆን አዋቂነቱን የሚደብቅ አለ።
 - ሐ) እያወቀ የማያስተምር አለ።
 - መ) አዋቂ ሳይሆን አስተምራለሁ ባይ አለ
 - ሠ) እያወቀ እንዳላወቀ ሆኖ ዝም የሚል አለ።
 - ረ) ባለማወቁም ዝም የሚል አለ።
 - ሰ) እያወቀ ጊዜ እስኪያገኝ ድረስ የማይናገር አለ።
 - ቀ) እንዳሰኘውና እንዳገኘ አገኝ አጣሁ የሚቀባጥር አለ።
- ሰው ሁሉ፡ እመክራለሁ ይላል፡ ግን ራሱ የሚጠቀም በትን ብቻ የሚመክር አለና ከእንደዚህ ያለ ሰው ራስህን ጠብቅ።

ሰው ማለት ውስጣዊ ልቡናው እንጂ አፍአዊ ሰውነቱ አይደለም። “ሥጋውን ሳይሆን ሰውዬውን አሳየኝ” የሚባለው ስለዚህ ነው። አዋቂ ነኝ ማለትም ታላቅ አለማወቅ ነው።

አንድ ፈላስፋ፡ እኔ አዋቂ ስሆን ራሴን አላዋቂ የማስመስልበትን ምክንያት ወዴት ባገኘሁ? ይል ነበር። ሶቅራጥስም የጥበብ ወዳጅ እንጂ የጥበብ መምህር አለ መባል ታላቅ ዕድል ነው ይል ነበር።

ሐዋርያ ጳውሎስም፡ “አውቃለሁ ማለት ያፈርሳል፡ ፍቅር

ግን ያንጻል፡ አውቃለሁ የሚል ቢኖር ገና አላወቀምና ሊያውቅ የሚገባውን ይወቅ፣ ብሏል (፩ ቆሮ ፰ ፩)።
ተማር ሲሉት አልማርም የሚል ሰው፡ እንጀራን ከፊቱ አቅርበውለት በእጁ አንሥቶ ካፉ ማግባት ያቃተውን ራብ ተኛ ይመስላል።

አንድ ቀን እንኳ ቢሆን የጥበብንና የተግማፅን ነገር ተማር፡ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ጊዜ አንድ ቃል ብዙ ቃል ነውና። ከሰነፎች ጋር መኖር ልብን ያደነቀራል፤ ጥበብን ያስረሳልና ከሰነፎች ጋር መኖርን አትውደድ። ጥበብ (ትምህርት) ባደባባይ ግርግ ሞገስ ናት፡ ለብቻም ሲሆኑ እንደ መልካም ወዳጅ ታወያያለች። ጥበብ የማታልቅ መዝገብ ናት፡ ሸክምነቷም ቀላል ነው፡ የቀረው ገንዘብ ሁሉ ሸክምነቱ ከባድ ከመሆኑም በላይ ሲያልቅና ሲጠፋም ኃዘኑ በጣም የበረታና የከበደ ነው። ለብቻም ሲሆኑ ሕሊናን እሱን ወደ ማስታወስና ወደ ማሰብ ጨልጦ ገርኝቶ ይወስደዋል።

አንድ ፈላስፋ ተማሪና አስተማሪ፡ እንደ ዘርና እንደ እርሻ እርስ በርሳቸው ያተያያዙ ናቸው፡ የቀሩትም ሕዝብ እንደዚሁ በልዩ ልዩ ግኑኝነቶች እርስ በርሳቸው የተሳሰሩ ናቸው አለ።

ሌላውን ከሚመክርህና ላስተምርህ ከሚልህ በፊት፡ አንተው ራስህን ምክር አስተምር፡ ሌላውን አስተምራለሁ እመክራለሁ ብትልም ሥራህ የቀና፡ ሃይማኖትህ የጸና፡ ትምህርትህ ግልጽና ብሩህ ይሁን።

ጥበቡን (ትምህርቱን) ከሚወድ አስተማሪ፡ ድንቁርናውን የሚገልጥ መሃይምን ይሻላል፡ ባይጠቀምበት እንኳ

አይወቀስበትምና ። የአዋቂ ሰው መናገሩ ጠቀሚ ነው፡ አለ መናገሩም ሰላም ነው።

ከአዋቂዎችና ከብልሆች ሰዎች አትራቅ፡ ጥበባቸውን ባትይዝ እንኳ ቁጥርህ ከነሱ ጋር ሳይሆን አይቀርምና።

ሶቅራጥስ፡ ጥበብ ያለው ሰው ወርቅ - ብር - ሃብት ሹመት አጣሁ ብሎ አይጨነቅም፡ ብሏል ። ካልተማረ ወዳጅ የታወቀ ጠላት ይሻላል ። ብልህ ይግደለኝ ይባላልና።

አንድ ፈላስፋ፡ የሰው አንደበቱ ባላንጣው ነው፤ አገኝ አጣሁ ቢናገርም የገዛ ራሱን የሚጎዳውንና የሚያዋር ደውን ነገር ይናገራል አለ።

ማንም ሰው ቢሆን ከልቡ ያልመነጨውን ሐሳብ በአንደበቱ ሊናገረው አይችልም፡ ከልቡናው ያልመነጨውንም ቢናገር መልሶ ራሱን የሚያጠፋው ይሆናል። ቀ. ኃ. ሥ. ። ራስህ ያደረግሃቸው ደጋግ ነገሮች በአንተ አንደበት ከሚነገሩ ይልቅ፡ በሌሎቹ አንደበት ቢወሱና ቢነገሩ ይሻላል።

ነፍሱን የሚቆጣጠራት ሰው ይጠቅማታል፡ መቆጣጠሩን ቸል የሚል ግን ይጎዳታል። የራሱን ኃጢአት የሚመለከት ሰው የሌሎቹን ኃጢአት አይመለከትም።

የገዛ ራሱን ምክር ተከትሎ የሚሠራ ሰው ይወድቃል። ለሐሳቡ ብቻ የሚታዘዝ ሰው ጥቅሙን ለጠላቱ አሳልፎ ይሰጣል። በለማወቅ ክፉውንና በጎውን ነገር ከሚይዝ ይልቅ በጎውን ከክፉ፡ ክፉውን ከበጎ ለይቶ የሚይዝ ይበልጣል፡ ከክፉ ሰው በጎ ነገርን አገኛለሁ ብሎ መድከም ከንቱ ነው።

አፍላውን፡ ሥጋ የነፍስ ባላንጣ ናትና፡ ሥጋ ካልፈረሰ ነፍስ አትታነጽም አለ፡ (ሥጋን ካላደከሙ የነፍስ ደላንነት አይገኝም ሲል ነው)።

ሶስጣም፡ ከነፍስ አንጂ ከሥጋ መልካም ሥራ አገኛለሁ ብሎ መድከም ከንቱ ነው ብሏል።

ባደረገው ክፉ ሥራው የሚመክሰው ከእግዚአብሔር ፊት ቆሞ በገዛ ከንፈሩ ፅዳ ደብዳቤውን ያነባል።

ሶልስ፡ የተባለ ፈላስፋ፡ ሰውን የሚያስጠላው ነገር ምንድር ነው? ቢሉት ነውረኛነቱን እያወቀ የማይመለስና የማይታረም ሲሆን ነው አለ።

አንድ ሰው፡ ጓደኛው ክፉኛ ሲዘልፈው ሰማና ወዳጄህህ፡ የእግዚአብሔርን ስም የሚጠሩበትን አንደበት ይህን ያህል ክፉ ቃል ሊናገሩበት ይገባል? አለው።

አንድ ሰው፡ አንዱን ጓደኛውን አምተኸኛል፡ ሲል ወቀሰው፡ እሱም አንተን ከማማት ይልቅ ከብረቱ ይበልጣል አለው።

የራሱን ነውርና ኃጢአት ሳያርም ሌላውን ልምክር ላስተምር የሚል ሰው አንድ አታላይ ይታሰባል፡ ኤረ አታላይ ነው!! ሥጋ፡ ሁሉን እያግበሰበሰች ትሰበስባለች፡ ነፍስ ግን ክፉውን ከበጎ፡ በጎውን ከክፉ አይለየች ነው፡ ማለት ሥጋ ክፉውንና ደጉን ሁሉ ትሰበስባለች፡ ነፍስ ግን ደጉን ብቻ ትሰበስባለች።

አይቻልም እንጂ ከተቻለ፡ ተበድሎ ለሁሉ ይቅር ማለትን የመሰለ ደግነት የለም። ነገርህ ሊሰማልህ ከወደድህ፡ አንደበትህን ቀልድ መናገርን አታስለምድ፡ እንዲሁም ሰዎች ሊያከብሩህ ከፈለግህ ሌላውን አክባፊ ሁን፡ ከፍ ብሎ መቀመጥን፡ ዝቅ ብሎ በመቀመጥ ሞክረው።

አንድ ፈላስፋ፡ በአንደበት አነጋገር እንኳ ብትሰንፍ፡

በዝምታህ አትስነፍ፡ በቂ ዕውቀት ካለህ ግን ተናገር፡ ብሏል። ሆኖም በአዋቂዎች ፊት ልናገር ከማለት ይልቅ ልስማ ማለቱ እንደሚሻል አያጠራጥርም። መናገርን የሚያበዛ ሐሰቱም በዚያ ልክ ይሆናልና።

ሰውን አስቀደሞና ተቀይሞ ንስሐ ከመግባት ይልቅ፡ የወንድምን በደል ይቅር ማለት ይበልጣል።

ሳይመክሩትና ሳያስተምሩት በተፈጥሮው የተመከረና የተገመፀ ሰው ትክክለኛ ሚዛን ነው። ሰውን የሚያስከብረው ታጋሽነቱ፡ አስተዋይነቱና እግዚአብሔርን መፍራቱ ሲሆኑ፡ ጠባቂዎቹም ንጽሕናውና እንደበቱ ናቸው። “ሕይወትና ሞት ሰው በእንደበቱ በተናገረው ነገር ይመጣሉና” (ምሳ. ፲፰፡ ፳፩)። ሰው ሁሉ በእንደበቱ ኪድጥ በእግሩ በድጥ ይሻለዋል። ለእግር መዳጥ መነሣት አለው፡ ለእንደበት መዳጥ ግን መነሣት የለውምና፡ ሆኖም ለሁሉም ነገር አጠቃላይ እግዚአብሔርን መፍራትና ማመን ነው።

◆◆◆

አንድ ፈላስፋ ወንድምህ ይወድሃል ነገር ግን አያምንህም አለ። ለማይወድህ ሰው ችግርህን ማዋየትና መንገር፡ ከነፋስ ጋር እንደ መነጋገር ያለ ነው። ጠላትን ለመጉዳት ከተፈለገ ወዳጅ መሆን ነው፡ ለማሸነፍ ከሆነ ግን በበጎ ሥራ ነው። አንድ ፈላስፋ ሰው ሆኖ ኃጢአት የማይሠራ ይኖር ይሆን? ቢሉት ቢኖርማ አይሞትም ነበር አላቸው። ካለ አዋቂ ሰው ጋር መፋቀር ዕረፍት የማይገኝበት ድካም ነው። ወዳጅ ለወዳጁ፡ ስለተልቅነቱና ስለ ሃብቱ የማይታበይበት፡ ስለ ድህነቱም የማይዋረድለት ሲሆን ነው፡ ወዳጅነት ማለት እንዲህ ነው።

አውነተኛው ወዳጅ የሚታወቀው፡ የወዳጅነት መፈታተኛ በሆነው በጭንቅና በመከራ ጊዜ ነው። ቁጣ የአዋቂውን ሰው ዕውቀት ያጠፋል። ቁጣና ትውከያ ካሰቡት አያደርስም የሚባለው ስለዚህ ነው። ራሱን በራሱ የሚያመሰግን ሰው ራሱን ባይተማመንና ሰው የማያመሰግነው መሆኑን ስለሚያውቅ ነው። እንዲሁም እሱ የሚሠራው ሥራ ሁሉ በሰዎች ዘንድ የማይመሰግን መሆኑን ስለሚያምን ነው። በተድላ ደስታ መኖር ከተፈለገ ከወንድም ቅናትና ከጠላት ሽንገል መጠንቀቅ ነው። ጊዜ ሳለው አለሁልህ ማለትን ለማያውቅ፡ ጊዜ ሲከፋው አለሁልህ የሚለው አይገኝም። ጠባቂ ክፉ ለሆነ ሰው ፍቅር አይሰማማውም። ወዳጁ የሚከብደው ሰው፡ ሽክመቱ የቀለለ ነው።

አንድ ፈላስፋ፡ ከወንድምህና ከወዳጅህ ማናቸውን ትወዳለህ? ቢሉት፡ ወዳጄ ከሆነ ወንድሜ ነው አለ። ሆኖም ከበጎ ባልንጂራ መልካም ጠባይ ይበልጣል አለ።

ባለፈው ያከባበሩትና ያዋጋሱት እንደሆነ ይከራል፡ ብልህና አዋቂ ግን በትሕትናው ላይ ትሕትናን ይጨምር በታል። እንዳይሰለቹህ፡ ወዳጆችህን ቶሎ ቶሎ መጎብኘትን አታዘውትር፡ (ከተፍ ከተፍ አትበልባቸው)፡ እንዳይረሱህም ለብዙ ጊዜ አትራቃቸው። ለወዳጅነት ደረጃ አለው፡ እንደ ምግብ ዘወትር የማይሰለፍ ወዳጅ አለ።

ሲታመሙ ጊዜ ብቻ፡ በግድ እንደሚጠጣ መድኃኒት በግድ የሚወደድ ወዳጅ አለ። እንዲሁም በሚያስፈልግ ጊዜ ካልሆነ፡ የማይወዱት ወዳጅ አለ።

ራሱ የማይሠራውንና የማይወደውን የሚመክርና የሚያስተምር ሰው በጣም ክፉና አደገኛም ነው።

ራስህን ኃጢአት ከማድረግ ካልገታህ፡ ሌላውን ኃጢአት እንዳይሠራ ለመግታት መብት የለህም። ጠቢቡ ሰሎሞን፡ እኔ ለራሴ ሳልመክር ሌላውን ልምክር ማለቱ ከንቱ ነው። „ብሏል፡ (መክ. ፪ ፩) ። ለባልንጀራው ጉድጓድ የሚቆፍር ሰው ራሱ ይገባበታል፡ ወጥመድንም የሚያጠምድ ራሱ ይጠመድበታል (ሲራ. ፳፯ ፳፯)

በኃይል ሳይሆን በእንዲያው ጠላትን ማሸነፍ የሚቻል ቢሆን ኖሮ ትንሽ ሕፃን ልጅ ግመሎቹን መሳብና መምራትን በቻለ ነበር። ጠላትህ ቢራብ አብላው፡ ቢጠማ አጠጣው ይህን ብታደርግ እንደ እሳት የሚያቃጥል ፍቅር በራሱ ላይ ደፋህበት ማለት ነው። ስለዚህ ክፉውን በበጎ አቸንፈው እንጂ፡ ክፉውን በክፉ አሸንፈው አለሁ አትበል (ሮሜ. ፲፪ ፳፩)

አንድ ፈላስፋ፡ ማናቸውም ሰው ምኞቱንና መሸቱን እስኪያሸንፍ ድረስ ብልህና ታላቅ ሰው ተብሎ ሊጠራ አይገባውም። አለ። ዓቅሙንና መጠኑን አውቆ ሥራውን የሚሠራ ሰው፡ የዕውቀት ዕውቀት ያለው ነው። ሰው የሚገመተው በአዋቂነቱ እንጂ በግዙፍነቱ አይደለም። የልብ ዕረፍት ፍጹም የሚሆነው ከአቅም በላይ እሠራለሁ አለ ማለትና በዚያው ጸንቶ መኖር ነው። ሶቅራጥስ “እንዳያሳዝነኝ ብዬ ዓቅሜ ሊደርስበት የማይችለውን ነገር ከቶ ተመኝቼ አላውቅም አለ።” የልብም ትዝታ ከመታወክ ነፃ

የሚሆነው ምን ጊዜም ሞትን በማሰብና እግዚአብሔርን በመፍራት ነው።

ሐሳቡ የቃኘና ምኞቱን የሚያሸንፍ ሰው ከሁሉ ይበልጣል። ሰውን ፍጹም የሚያደርጉት ማስተዋል፡ መቸር (መስጠት) ጠባዩ መልካምነት፡ ምኞትን ማሸነፍ ናቸው።

ቸርነት (ለጋስነት) ሰጥተውለት የማያልቅ የዘለዓለም ድልብ ነው። የሰው ምጽዋቱ እንደ ማኅተም ሆኖ ከርሱ ጋር አብራው ትሄዳለች። የንጉሥን ማኅተም የያዘ ሰው የሚከለክለው እንደሌለ የሚመጸውትም ሰው ሁሉ መንግሥተ ሰማይን ከመግባት አይከለክልም።

ገንዘብን መውደድ ፍቅርን ያጠፋል፡ ሃይማኖትን ያስክዳል፡ ሞትን ያስረሳል፡ ኃጢአትን ያስጨርሳል።

ንፍገት ችግርን ይስባል፡ አልጠግብ ማለትን ያስከትላል፡ ያስገበግባል። ልግስና ግን በሃብት ላይ ሃብትን፡ በክብር ላይ ክብርን፡ በጸጋ ላይ ጸጋን ያስጨምራል።

ገንዘብን የሚወድ ሰው አንድም ቀን በቃኝ ሳይል በሃብት ላይ ሃብትን፡ በድልብ ላይ ድልብን ለመጨመር ዕረፍት የለውም። ነገር ግን ሁሉንም ሳይደርስበት አለሁ አለሁ ሲል ባጭር ተቀጭቶ ይቀርና የሰበሰበው ሁሉ ላልደከሙ ላልጸፉ ላልጋሩ ይሆናል። የቀረው ኃዘን ሁሉ ሲተኙ ይለያል፡ ባንዳንድ አጋጣሚ ምክንያት ሲስቁ ሲደሰቱ ይዘነጋል፡ የገንዘብ መውደድ ግን በኃዘን ላይ ኃዘንን እየጨመረ ዕድሜን ያስጨርሳል።

ገንዘብን ማፍቀርና ክብር ላንድ ሰው አይስማሙትም ወይም የክብር ወይም የገንዘብ ተገዥ መሆን አለበት ማለት

ት ነው። በዚህ ዓለም ካለው ነገር ሁሉ፡ ከጤንነት የሚመረጥ ሃብት፡ ከልብ ደስታ የሚበልጥ ደስታ የለም፡ (ሲ.ራ. ፴ ፱፮)፡ በመትጋትና በመቸከል ሃብታም አሆናለሁ የሚል ሰው እንደተመኘው አያገኝም፡ እንዲያውም ያለውን እስከ ማጣት ይደርሳል። „ሁለት የተመኘ አንድም አላገኘ እንዲሉ። ለሃብት መትጋት ሰውነት ያከሳል፡ ገንዘብን መውደድ እንቅልፍ ይነሳል (ሲ.ራ. ፴፩ ፩)።

ባገኘው ሃብትና ገንዘብ እየተደሰተ ሌሎቹን ከማያስደስት ንፋግ ባለጸጋ፡ በድህነቱ ሰዎች የሚያዝኑለት ድሃ ይሻላል።

እንዲሁም ያገኘውን ከማይበላና ከማይጠጣ ባለጸጋ ያገኛትን እንደልቡ የሚበላ ድሃ ይሻላል።

በዓመፅ ያልተገኘ ገንዘብና አደፍ ጉድፍ የሌለበት ንጹሕ ምግብ ሕይወትና ጤና ናቸው። ፍቅረ ንዋይ (ገንዘብን መውደድ) የዕድሜ መፈታተኛ ነው፡ ጸሊኦ ንዋይ (ገንዘብን አለመውደድ) ግን የዕውቀት መዝገብ ነው።

ከብዙ ሃብት ይልቅ አብልቶ አጠጥቶ ስምን ማስጠፊት ይበልጣል። ከሃብት ሁሉ ግን ከንቱ ምኞትን ማሸነፍ የመሰለ ነገር የለም።

በመልክ መልካምነት ላይ የቀንጅና ውበት የሌለው ሰውነት መወደድ እንደ ሌለው ሁሉ፡ ለነፍስም የልብ ንጽሕና ከሌላት መወደድ የላትም።

አንድ ፈላስፋ፡ መልክ ቀናው ሰው ሲዋሽ ሰማውና፡ ቤቱስ ቆንጆ ነበር። ባለቤቱ ቆሻሻ ሆነና ምን ይሆናል? አለ

የጌጣ-ጌጥ ሽልማት መልካምነት የሚታወቀው በክፉ

(በፈትሉ) ተሰክቶና ተደርድሮ ሲታይ እንደ ሆነ፡ የሰው አዋቂነቱና ደግነቱ የሚታወቀውም በአነጋገሩና በአንደበቱ አመለከት ነው።

ከልብ መታወር የዓይን መታወር ይሻላል፡ ዓይነ ሥውር በጉዳና ተመርቶ ይሄዳል፡ ልብ ዕውር ግን ቢመሩት እንኳ ተመርቶ አይሄድምና ነው፡ (ዮሐ ፱ ፵፩)

ከመልክም ቀንጅና መልካም ስም ይበልጣል፡ መልክ ያረጃል፡ ያልፋል ይጠፋል፡ መልካም ስም ግን ነዋሪ ነውና

አንድ ሰው ከቤቱ በራፍ ላይ፡ በዚህ በኩል ምንም ክፉ አይገባም፡ ሲል ማስታወቂያውን ለጠፈበትና አንድ ፈላስፋ ደግሞ፡ ታዲያ ሚስትህን በወዴት በኩል አገባሃት? አለው።

የሰቀራጥስ ሚስት ድኻና መናጠ ከመሆኗም በላይ ጨቅጫቃና ነዝናዛም ነበረችና፤ አንተን ያህል ታላቅና ብልህ ሰው ይህችን ድኻና መናጠዋን ሴት ለምን አገባሃት? “ቢሉት ከብዙ ክፋቶች ጥቂት አተርፋለሁ ብዬ ነው አለ።”

አንድ ጀግና የሆነ ንጉሥ ሚስት አላገባም ብሎ ነበርና ስለምን ያላገባህ? ቢሉት እኔ በጥበቤና በዕውቀቱ ጀግኖችን ያሸነፍኩ ስሆን እንዴት በሴት እሸነፋለሁ ብዬ ነው ሲል መለሰላቸው።

አንድ ፈላስፋ ምላሷን አሹላ ከምትለፈልፍና ከምትነታረክ ሴት የባሰ መቅወፍት፡ ከክፋቷም የጨለመ ጨለማ አይገኝም፡ ነገር ግን የሷን አመልና ክፋት፡ ችሎና ታግሦ የሚኖር ሰው ጌንጦችን በሚያጠምድ ሰው ይመስላል አለ።

አንድ ፈላስፋ ከአንበሳ ክፉ የትኛው ነው? ቢሉት፡
አንበሷ ናት ክፉ አለ። ከመጋዝስ ስለታም የተኛው ነው?
ቢሉት ከመጋዝ ስለት ይልቅ የስብቀት ስለት ይበልጣል፡
አለ። ፋላስፋ አንዲት ልጃገረድ ባርያ ስትማር አይቶ፡
አየ ጉድ ይህች የምትሳለውና የምትሰነገለው ሾተል ለማ
ን ትሆን? ስል ተገረመበት።

አንድ ፈላስፋ አንዲት አሮጊት ሴት ስትሸቀረቀር አያ
ትና፡ አየጉድ!! አንቺስ ራስ አታላይ ነሽ፡ ብሏት አለፈ፡
የገንዘብህን ልክና ቀጥር ለሚስትህና ለልጆችህ አትግለጥ
ላቸው፡ ብዙ ቢሆን በቶሎ መሞትህን ይመኛሉ፡ ጥቂት
ቢሆን ይንቁሃልና።

የሴት አማጭ (አዋዋይ) መሆንን አትውደድ፡ ሴትየዋ
ደግ ትሆን ክፉም ትሆን አታውቅምና፡ ክፉ የሆነች እን
ደሆነ በራስህና በልጆችህ ላይ መረገምን ታተርፋለህና።

የክፉ ሴት ክፋቷ በዓይኗ ሽፋሽፍትና በፊቷ ይታወ
ቃል። ዝሙት ሃይማኖትን ያጠፋል፡ ገንዘብን ያበክናል፡
እችግር ላይ ይጥላል፡ ውርደትን ያስከትላልና ከሴስኛ ሴ
ትና ከዝሙት ተጠበቅ። በባሏዋ ላይ የምታመነዝር ሴት ር
ኃጢአቶችን ትፈጽማለች፡ ፩ኛ ዝሙትን፡ ፪ኛ የእግዚአ
ብሔርን ትከዛዝ ማፍረስ፡ ፫ኛ በሏን አታልላዋለች።

አንድ ፈላስፋ፡ የሚወድላቸው መስጧቸው፡ ያ ጠላ
ትህ እንሌ እኮ ሞተ!! ቢሉት ሚስት አገባ ብትሉኝ ነበር
እንጂ!! አለ፡ ክፉ ሴት የሞት ሞት ናትና።

መልክ መልካምና ቆንጆ ሴት ጥሩውን ልብስ ለባብሳና
ጌጣጌጥ አድርጋ ብታያት ልብህ ወደርሷ ያዘነበለ እንደ ሆነ

ከሕፃንነትህ ጀምረህ ያከማቸኸውን ገንዘብ ሁሉ ብትሰጣት
እንኳ ኃጢአትን ከመፈጸምና እግዚአብሔርን ከማሳዘን በ
ቀር ከሕግ ሚስትህ ካለው የተለየ አታገኝባትም።

ነገር ግን አጥር ቅጥር የሌለው ሴት ገንዘቡ ሁሉ እን
ዲሰረቅ፡ እንዲሁም ሚስት የሌለው ሰው ጥሬውን በልቶ
ወኃውን ጠጥቶ በጭንቅ ይኖራል። ለዛፍ ጌጡና ሽልማቱ፡
ቅጠሎቹ፡ ቅርንጫፎቹና ፍሬዎቹ ናቸው። ለተራራም ጌጡ
ና ሽልማቱ ዛፎቹ ናቸው። እንደዚሁም ሁሉ፡ ለሰው ሽ
ልማቱና ጌጣ-ጌጦቹ፡ ሚስቱ፡ ልጆቹና ዘመዶቹ ናቸው።

ሚስትና ልጅ የሌለው ሰው፡ ከመንገድ ዳር የበቀለች፡
ፍሬ የማይገኝበት፡ መንገደኞች ጫፎቿን እየዘነጠፉ፡ አጽ
ቆቿን እየቆረጡ ቅጠሎቿን እየሸመጠጡ የእግራቸውን
ትቢያ የሚያራግፉበትና እንስሳት የሚበሏትን ዛፍ ይመ
ስላል። ከጉዳ ወዳንዱ ለሚንከራተት ሌባ ማን ይዋሰዋል?
እንደዚሁም ሚስት ልጅ ንብረት ለሌለው ከመሸበት አዳ
ራውን ሰው የሚዋሰው የለም።

ደግ ሴት ለባሏ ወርቅ ዕንቁ ናት፡ አክብሮ ይያዛት፡
በላይህ ላይ ተንኰል እንዳትማርብህ፡ የምትቀናበትን ነገር
አትናገር፡ ዛሬ ምን ታምር ቆንጆ ሴት አየሁ ያላት እንደ
ሆነ፡ እሷም እኔም እንጂ ምን የመሰለ ቆንጆ ጉብዝ አየሁ
ትለዋለችና። ባልና ሚስት ሲፋቀሩና ሲስማሙ እንደ
መላእክት እንጂ እንደ ሰዎች አይደሉም።

ደመና ያልጋረደው ፀሐይ ደስ እንደሚያሰኝ፡ ብርሃኑ
ም መሬቱን እንደሚያለብሰው፡ መልካም ጠባይ ያላትም
ሴት ባሏን ታስደስታለች፡ ተወዳጅነቷ በቤቷ ውስጥ ያበ

ራል = እንዲህ ያለችቱን ሴት እንዳታጣት ተጠንቀቅ።

ነገሥታቱና መኳንንቱ በሕዝቡ ላይ ይፈርዳሉ፡ አዋቂ ዎቹም በነገሥታቱና በመኳንንቱ ላይ ይፈርዳሉና ከአኦምሮ የበለጠ ፈራጅ ዳኛ የለም።

አንድ ንጉሥ ፈላስፎችን፡ ዘመን እንደምን አለች? ሲል ጠየቃቸው፡ እነሱም ዘመን ማለት አንተ አይደለህም ወይ 5 አሉት። የዘመንን አኳኋን የሚመለከት ሰው መዘጋጀትን ቸል አይልም። አንዱን ፈላስፋ ጥበብን ሁሉ ስትሰበስብ፡ ለምን ገንዘብን አልሰበሰብክ? ቢሉት፡ ጥበብ ፍጹም እንድትሆን ብዩ ነው፡ አለ። ገንዘብ መውደድና ጥበብ አይስማሙም ማለቱ ነው።

ስለትና ለገንዘብ መስገብን ጥበብን ታበርራለች። ያልታረመና ያልተቀጣ ሰውነት ነፍስ የተለየው ሥጋን ይመስላል። ለሰነፍ ሰው፡ ገና ሳይሞት በሕይወቱ ሳለ ሊያለቅ ሱለት ይገባል።

አስተዋይና ብልህ ካልሆነ በለጸጋ፡ ብልህና አስተዋይ ድካ ይሻላል። ብልህና አስተዋይ ከጠላቱ የሰማውን ነገር አያምንም። ሐሰት የልብ መነጽር ነውና ማንኛውንም ሳታስብ አትሥራ። የብልህ ሰው ሐሳቡ ክፉውንና በጎውን ለይቶ ያሳየዋል። ብልህና አስተዋይ የሆነ ሰው የዋሾና የቀባጣሪ ምስጋናና ውዳሴ አያስደስተውም። ዕውቀት ያለው ወርቅ ብር አጣሁ ብሎ አይጨነቅም። የዕውቀት ውጤቱ ሰላምና ዕረፍት ነው፡ የወርቅና የብር ግን ድካምና ደዌ ነውና።

ሆኖም፡ ሰውን ሃብታምና ከበርቱ የሚያደርገው ከፈ

ጣሪው የተሰጠው ዕድሉ እንጂ ትጉህነቱ አይደለም፡ አለ መትጋቱም ፈጣሪው የወሰነለትን ዕድል ሊያስቀርበት አይችልም። ብልህና አዋቂ የሆነ ሰው ወደ ፊት የሚያደርገውን አስቀድሞ አያውቀውም፡ የራሱንም ምክር ብቻ አይከተልም።

ያልታረመና መጥፎ ጠባይ ያለው ሰው ዕውቀቱ አይከብርም፡ ማለት ሰውዬው ደግነት ከሌለው ጥበቡም ደግነት ሊኖረው አይችልም። የደረሰበትን ፈተናና ችግር ታግሦ ያላሳለፈ ሰው ብልህ አዋቂ ሃይማኖት ጽኑ ሊበል አይቻልም። ስለዚህ በመከራ ያልተፈተነውን ሰው ለመከራ ጊዜ ጓደኛ ይሆነኛል ብለህ ተስፋ አታድርገው።

ከዳተኛና ጥላ አንድ ናቸው፡ ጥላ፡ ጧት (ፎ - ፱) ጫማ ይሆናል፡ ቀትር ሲሆን ከዚህ ገባ አይባልም፡ ይልቁንም ቤት ሲገቡ ውልቅ ብሎ ይቀራል፡ ከዳተኛም ሰው እንደዚሁ ነው።

ታላቅና አስተዋይ ሰው ሃብትንና ሹመትን ሲያገኝ ፈጽሞ ትሑት ይሆናል፡ በለጌ የሆነ እንደ ሆነ ግን፡ ከበሕርዩ ያፈለቀው ይመስል ይታበያል፤ ራሱን ከፍ ከፍ ያደርጋል።

ከተሾመ በኋላ የሚከራ፡ ሹመቱ ከመጠኑ በላይ፡ እርሱ ከሹመቱ በታች ስለ ሆነ፡ ሹመቱ ተሾመችበት እንጂ እሱ አልተሾመበትም።

ብልህ ሰው በዕውቀት ከሚበልጠው ቢማር ቢጠይቅ አያፍርበትም፡ ሰነፍ ግን ያፍራል። አንድ አሮጌ፡ አንዱን ፈላስፋ፡ በዚሁ ዕድሜዬ ብማር ይጠቅመኛልን? ቢለው፡

አዎን በድንቁርና ከመኖር ዕውቀትን በመሸት ብትኖር ይሻ ላላል አለው። አንድ ፈላስፋ፣ ሲቄጣ ጊዜ ራሱን መግዛት የማይችል ሰው ልቡናውንም ሊገዛ አይችልም አለ።

ወዳጅህ፡ ለጠላቶችህ ከታዘዘ፡ አንተን ለመጥላትና ለመጉዳት እንዳበረላቸው እወቅ። ሳይመረምር ፈጥኖ የሚያምን ሰው ለመከድም እንደዚያ ነው።

አንድ ፈላስፋ፡ ሊያገዝላቸው የማይገቡ ምን ነገሮች ይገኛሉ? ቢሉት፡ የክፉ ሰዎች መሞት ነዋ!! አለ።

ሰዎች ሁለት ናቸውና ለማታምነው ምሥጢርህን አታጫውት። ከሁለቱ አንዱ ላንተ፡ አንዱ ባንተ ላይ ናቸውና።

ቤት ከመሥራትህ በፊት ደኅና ጎረቤት ፈልግ፡ መንገድም ከመሄድህ በፊት ደኅና ጓደኛን አግኝ። ከባለጌ ሰው ጋር ጠጅ ከመጠጣት ከብልህ ሰው ጋር ደንጊያን መሸከም ይሻላል። ሐሰተኞች ሰዎች ቢምሉና ቢገዙቱ፡ ነገራቸውን በአየር ላይ የሚበሩና ፍለጋቸው በማይገኝ ዎፎች መስለው። ለመብረራቸው አሠር ፍለጋ እንደሌለው ለሐሰተኞችም ነገር ሥር መሠረት የለውም። ደግነት ከተፈጥሮ ባሕርይ ነው፡ ሃይማኖት ግን ከትምህርት ነው።

ሆኖም ጠላቶቼን ፈጥኖ ያላጠፋልኝ ብለህ እግዚአብሔርን አታማርር፡ ይልቁንስ ስትበድል እያየ አንተን ፈጥኖ ባለመቀበሉ ቸርነቱንና ትዕግሥቱን ማድነቅ ይገባሃል። “አንተ ሰነፍ ኃጢአት ስትሠራ እያየ አንተን ባለመቀሠፋ በትዕግሥቱና በቸርነቱ ብዛት እግዚአብሔርን አላዋቂ ልታደርገው ትወዳለህን? (ሮሜ ፬ ፬)።

ጠላትህ ወድቆ ብታገኘው አትሳቅበት፡ እርሱም በፈ

ንታው አንተ ስትወድቅ ይስቅብሃልና። ደግሞም መልካም ነገር አግኝቶ ደስ ሲለው ለምን አገኘ? ብለህ አትቀናበት።

ክፉ ነገር ሲያጋጥመውም ደስ አይበልህ፡ በትም ሆነ ክፉ ለሁሉ መሆኑን አትዘንጋ፡ (ምሳ. ፳፬ ፲፱)።

ማናቸውም ሰው ሲሞት ሞተልኝ ብለህ ደስ አይበልህ፡ ሁላችን የምንሞት መሆናችንን አስብ።

ክፉ ሰው ይወድቃል፡ ከወደቀም አይነሣም፡ ደግሞ ሰው ይወድቃል፡ ግን ከወደቀ በኋላ ይነሣል፡ (ምሳ. ፳፬ ፲፯)።

ዓለም ሦስት ናት፡ ፩ ቀን ላንተ፡ ፩ ቀን ባንተ፡ ፩ ቀን ለሌላ ናትና ስለ እገሌ ብለህ መኖር የለብህም።

ከኛ “ወገን ራሱን ለማገልገል ብሎ የሚኖር የለም፡ ብንሞትም ብንኖርም እግዚአብሔርን ለማገልገል ነው”፡ (ሮሜ ፲፬ ፯)።

ጥንድ ካልሆኑ የማይረቡ ነገሮች ፬ ናቸው።

ሀ) ተወዳጅነት የሌለው መልክ፡

ለ) ቸርነት የሌለው ሃብት፡

ሐ) ጉልበት የሌለው መመከት፡

መ) ስምምነት የሌለው መትጋት፡

ንብና ሸረሪት ሌት ተቀን ተግተው ይሠራሉ፡ ነገር ግን የንብ ሥራ ጠቃሚና ቁምነገር ሲሆን የሸረሪቷ ሥራ ጥቅም የለውም። ሰው ሁሉ፡ የወደደውን ሊመኝ ይገባዋል፡ ግን የሚወደው በጎና አስፈላጊ መሆን አለበት። ሆነ ብሎ ለመዋሸት ካልሆነ፡ በእውነተኛው ነገር ማመከኘት ሊኖር ባልተገባም ነበር፡ ምክንያት የሐሰት መሸፈኛ ናትና፡

ዎፎች የሚያዙ በመጥመዱ አይደለም ከወጥመዱ በ
ታች ያለውን በመሸት ነው።

የጌታን ዕውቀት የሚገልጡ ነገሮች ር ናቸው።

፩ ደብዳቤ = ፪ መላክተኛው = ፫ ገጸ በረከቱ = የላኪው
ግምት በተላኪውና በመልእክቱ ይገመታልና።

ምክርና ተግሣፅ ለጊዜው እንደ ረዢም ተራራ ናቸው፡
ተራራ ሲወጡበት ያደክማል፡ ከወጡት በኋላ ግን የራቀ
ውን አቅርቦ የቀረበውን ለይቶ ሲያሳይ ደስ እንደሚያሰኝ
ምክርና ተግሣፅም ለጊዜው እንደ ኮሳ ይመራሉ፡ ኋላ ግን
ኮሶ አሸር እንደ ሚያስደስት ያስደስታሉ።

አንድ ፈላስፋ፡ ሰውነቱ ርቱን ነገሮች ጠላች አለ፡ የድካ
ትዕቢተኛ፡ የሃብታም ሐሰተኛ፡ የሽማግሌ ዕብድ ናቸው።
ሲራክም የድካ ትዕቢተኛ፡ የባለጸጋ ንፋግ፡ የአሮጌ ሴስኛ
ናቸው ብሏል (፳ ፭ ፪)።

ሚማ በእግርህ ሳለ በእሾህ ላይ ተራመድ፡ ለልጆችህ መል
ከም መንገድ ጥረግላቸው። በሃብትና በሹመት ከሚበልጥህ
ሰው ጋር አትጣላ፡ እንደ ክብሩና ሃብቱ መጠን ዳኞች ለርሱ
ይፈርዱለታል ባንተ ይፈርዱብሃልና፤ (ሲራ ፳ ፲፱)።

የቤትህ በራፍ ምንም እንኳ ከፍታው ፯ ክንድ ቢሆን
ራስህን ዝቅ አድርገህ ብትገባበት ይሻላሃል።

ብልህ ሰው አጥፊ ሲፈረድበት አይቶ ይታረማል፡
ሰነፍ ግን የብልሁ ማስተማሪያ ይሆናል። ምሥጢርህን
አንተ እሰረው፡ ካላሰርከው አሱ አንተን ያስራሃል።

ከትልቅ ሰው ተወልጄ ብሎ ከመንደላቀቅ ይልቅ ተሠ
ርቶ ተቀጥቶ ማደግ የበለጠ ነው።

ከሰነፍ ሽማግሌ ብልህ ወጣት፡ ከሰነፍ ረዳት ብልህ
ጠላት ይሻላል። ከወደቀ በኋላ ከሚጠነቀቅ ይልቅ ከመ
ውደቁ አስቀድሞ የሚጠነቀቅ ይበልጣል። ዘመንን የሚቃ
ወም ሰው ራሱን ይጎዳል፡ እንደዚህ ያለው ሰው ዓይኑ
እያየ ከጎርፍ ጋር የሚጋፋውን ይመስላል

ችኰላ፡ ሰውን ከታላቅ ጥፋትና ውድቀት ታደርሰዋ
ለች። ከንቱ ውዳሴን የሚወድ ሰው ባላሰበው መንገድ
እንደ ሚሄድ ያለ ነው። ዛሬ የምታደርገውን ለነገ አደርገ
ዋለሁ አትበል፡ የነገውን ነገ ታደርገዋለህና።

አንድ ፈላስፋ፡ እግዚአብሔር ዓለምን ሲፈጥራት፡ የተ
ፈለገው ሁሉ እንድታስገኝ ነበር። ነገር ግን፡ በውስጡ
ብዙ መከራዎችን ጭምር ፈጥሯል።

በጣዕምነቷ ላይ ምሬትን፡ በተድላ ደስታዋ ላይ ኃዘንን፡
ቀሳቅሎባታል። ሃብቷ ይቀራል፡ ሹመቷ ይሻራል፤ ተድላ
ደስታዋ በኃዘን፡ ጣፋጭነቷ በምሬት ይለወጣሉ።

ሰቅራጥስ እንዲህ አለ 'ልጄ ዓለምና ጣዕሚ እንዳያ
ስትህ ተጠንቀቅ፡ እሷ ካንተ በፊት ለነበሩት አልኖረ
ችላችውም። ዛሬም ላንተ አትኖርልህም። ካንተ በኋላ
ለሚመጡትም አትኖርላቸውምና

ሰው በዚህ ዓለም እስካለ ድረስ ያከማቸው ገንዘቡ ሁሉ
ከመልካም ሥራው በቀር ተከትሎት የሚሄድ የለም።

አንድ ፈላስፋ፡ እስኪ የምትፈልገውን ተመኝ፡ ቢሉት

“የዕለት ጉርስ፡ የዓመት ልብስ፡ ከወንድሞቼ ጋር መዝናኛት መጫወት፡ ጤንነት ክፉን ነገር አለማሰብን እመኛለሁ አለ። አንዱም፡ ለልጆችህ መራብንና መጠማትን አስተምራቸው፡ አድገው ሃብታሞች በሆኑ ጊዜ፡ የተራበውንና የተጠማውን እንዲያስተውሉና የለመናቸውን ቸል እንዳይሉ፡ አለው።

በሕይወት እስካለህ ድረስ የምትኖረው ኑሮ፡ ኃጢአትን ለመሥራት አይሁን፡ ሞት እንዳለብህ አስብ።

ዲዮጋንስ፡ ከንጉሡ ይልቅ በሃብት እኔ እበልጣለሁ አለ፡ እንዴት? ቢሉት፡ ከንጉሡ ዘንድ ካለው ብዙ ከኔ ዘንድ ያለ ጥቂት ይበቃልና፡ አለ።

አንድ ፈላስፋ፡ ዓለም ተዘዋዋሪ ናትና ተዘዋዋሪነቷ ሳይደርስብህ፡ እግዚአብሔርን እያመሰገንህ ተደሰትባት፡ አለ። ብልህና አስተዋይ ማለት ኃላፊውን ዓለም ንቆ፡ ስለማያልፈው ዓለም የሚያስብና የሚሠራ ነው። ሰነፎች ግን ዘለዓለማዊውን ቤት መሥራት ረስተው የማይኖሩበትን ኃላፊ ቤት ሲሠሩ ይኖራሉ።

ዓለም ገና አፍላዋ ስትመጣ፡ ለሰውየው የሌላውን ሃብትና ሹመት አምጥታ ትሰጠዋለች፡ ልትከዳው ስትል ደግሞ፡ የራሱን ወስዳ ለሌላው አሳልፋ ትሰጥበታለች።

አንድ መናኝ፡ ዓለምን ለምን ተውካት? ቢሉት፡ ከሷ መለየት በግድ አይቀርብኝምና ሳትቀድመኝ ልቅደማት ብዬ ነው አለ።

አንድ ፈላስፋ፡ ስለ ሰው ከንቱነት ሲናገር፡ “ሰው ምን ድር ነው? መመካቱስ ምን ይበላል?፡ መጀመርያ ነገር የፍ

ትወት ጠብታ ነው፡ ፍጻሜውም የሚሸት የሚከረፋ ልሳ ነው። ከሞተም በኋላ፡ ነፍሱ ወደ ሥጋው ትመለስ ዘንድ አማላጅ እንኳን የለውም አለ።

◆◆◆

ከርሴስ የተባለ ፈላስፋ፡ ሲተኛ ቀን እጁን ከአፋ፡ ግራ እጁን ከእንብርቱ በታች ባለው ሕዋሱ ላይ ጭኖ ይተኛ ነበርና፡ ስለምን? ቢሉት፡ ሰው ሁሉ ከነዚህ ከጀት ጠላቶች መጠንቀቅ ይገባዋል፡ አላቸው።

አንዱ በሽተኛ፡ የሚያክምህ ሐኪም ይምጣልህ ወይ? ቢሉት፡ የሚያሳምመኝ ያለ ሐኪሙ አይደለምን? አለ (ሐኪም ፈጣሪ መሆኑን ሲነግራቸው ነው)።

አንድ ክፉኛ ደዌ የጸናበትና የተመላለሰበትን በሽተኛ ምን እናደርግልህ? ቢሉት፡ ከመሞቱ ደግንነቴን እመርጣለሁ፡ አለ (ተስፋ ከሌለው ሕይወት ተስፋ ያለው ሞት ይሻ ለል ሲል ነው)።

አንዱ ደግሞ፡ ለሰነፎች ሕይወታቸው ሞታቸው ነው። ለብልሆች ግን ሞታቸው ሕይወታቸው ነው አለ።

አንድ ፈላስፋ እንዲህ አለ፡ ከዕሬት የመረፈ ፍሬዎችን በላሁ፡ ነገር ግን ድህነትን የመሰለ መራር ነገር አላገኘሁም።

ርሳስን ተሸከምኩ ግን ብድርን የመሰለ ከባድ ነገር አላየሁም። አሸዋን ተሸከምኩ፡ ግን ከባድ ቤት መኖርን የመሰለ ከባድ ነገር አላገኘሁም። እጅግ ጣዕም ያላቸውን ምግቦች በላሁ፡ ግን እንደ ጤና ያለ ጣፋጭ ነገር አላገኘሁም አለ። ጤናን የመሰለ ሃብት የለም።

ልብን ብሩህና ጤናማን የሚያደርጉ ነገሮች ፀት ናቸው። እነሱም መልካም ምግብ፣ ጥሩ ሽታ፣ የሚወዱትን ሰው ማየት፣ በጎ ነገርን መስማት ናቸው።

ልብን ደንቆሮና ደደብ የሚያደርጉት ነገሮች ፀት ናቸው።

እነሱም፡ መጥፎ ምግብ መጥፎ ሽታ፣ የማይወዱትን ሰው ማየት፣ አሳዛኝ ነገርን መስማት ናቸው። (ዓይን ከምትጣላውና፣ ከባለ ዕዳዋ በስተቀር ለማየቱ የምትጠላው ነገር የለም ይባላል)።

መልካም ወሬ ማለት፡ ምን ጊዜም እግዚአብሔርን ማሰብና ማስታወስ ነው። የሕይወት መገኛ፣ የጥበብ መጀመሪያ የመጨረሻ አለኝታ እሱ ነውና።

አንድ ፈላስፋ፡ የዚህ ዓለም ዘመኑ ሦስት ነው፡ ይኸውም ያለፈው ቀን፣ ያለው ቀን፣ የሚመጣው ቀን ነው። ያለፈው ቀን ተመልሶ አይመጣልም፣ ያለህበት ቀን ላንተ ብሎ አይኖርም፣ የሚመጣውም ቀን ለማን እንደሚሆን አታውቅም፣ አለ።

ከብዙ ብዕል፡ አብልቶ አጠጥቶ ስምን ማስጠራት ይበልጣል፡ ወርቅና ብርን ከማኖርም ሰጥቶ መጽውቶ በእግዚአብሔር ዘንድ ባለሟልነትን ማግኘት ይሻላል፡ (ምሳ ጽደጽ)። ግን ሐሳብ የልብ ጠላት ነው፣ ገንዘብን መውደድ ግን፣ የነፍስ ድክነት ነው።

በምክንያት እንበለ ምክንያት ሸፋፍጠው ከሚሰበስቡት ብዙ ብዕል ይልቅ በእውነትና ደክመው ያገኙት ጥቂት ሃብት ይበልጣል።

ባለፈ ሰው ሲሰድብህ አትመልስለት፣ የመለከለት እንደሆነ ለሱ ክብሩ ነው፡ አለ መመለሱ ግን አንተን ያስብርሃል እንጂ አያዋርድህም።

ሞኝ ሰው ሲስቅ አፋን እስከ ጀርወ ድረስ ከፍቶ ድምፁን ከፍ አድርጎ ይስቃል፡ ብልህ ግን ከንፈሩን ቢገልጥም በጥንቃቄ ነው።

አፍላጠን፡ የዕብደትን ምሬት ያልቀመሰ የዕውቀትን ጣዕም አያውቅም አለ።

አንድ ፈላስፋ፡ ወኃ ተመልሶ ወደላይ ቢጎርፍ፣ ምፎች አለ ክንፍ ቢበሩ፣ ቁራ እንደ በረዶ ቢነጣ፣ ሞኝ ሰው አዋቂ ሊሆን እንደ ማይችል እወቅ አለ።

አንድ ሰው፡ ሰቅራጥስን፣ እገሌ የተባለ ሰው ስላንተ ብጠይቀው አላውቀውም አለኝ፣ አንተን የማያውቅ ሰው አለ ወይ? ቢለው፡ መልካም!! እኔም እንጂ እሱ እንዳያውቀኝ ምኞቱ ነው አለው። ስለምን? ቢለው፡ በደንቆሮ ሰው መታወቁ ለኔ ምን ይጠቅማኛል? ጥበቤን ያቃልል ብኛል እንጂ አለ።

መድኃኒት የማይገኝላቸው ነገሮች፡ ምንድር ናቸው? ቢሉት ትዕቢትና ቅናት ናቸው አለ። አንድ ሊቅ፡ ተምሮ ከሚክድ፡ ያልተማረ መሃይምን ይሻላል፣ የመታወር መታወር ተምሮ ከመኑ በኋላ መካድ ነው አለ። አንዱም፡ ሌላውን የማያስተምር፣ ለራሱም አይማርም አለ።

አንድ ፈላስፋ፡ ውሸት ለርት ነገሮች ካልሆነ አይረባም፣ እነዚህም፡ ለጦርነት ጊዜ፡ ሰውን ከሰው ጋር ለማስታረቅ፡

ሚስትን ለማስደሰት ሲባል የሚነገሩት ውሸቶች ናቸው፡፡ አንድ ፈላስፋ፡ ስለ አለመናገሩ ቢጠይቁት ብዙ ጊዜ ተናገርኩ አዘንኩ ተጸጸትኩ፡ ስለ ዝምታዬ ግን አንድም ቀን አዝኜ ተጸጽቼ አላውቅም አለ።

አንድ ፈላስፋ፡ ሰው ፀወገን ነው አለ።

፩ኛ አያወቀ አላውቅም የሚል፡ ይህ ብልህ ነው ተከተሉት፡ ፪ኛ አዋቂ ሲሆን አዋቂነቱን የማያውቅ አለ፡ ይህ ዝንጉ ነውና አስታውሱት።

፫ኛ የማያውቅና አለማወቁን አውቆ አውቃለሁ የማይል ነው፡ ይህ እንደ ተመሪ ያለ ነውና ምሩት።

፬ኛ አላዋቂ ሲሆን አላዋቂነቱ የማይታወቀው አለ፡ ይህ ፈጽሞ ደንቆሮ ነውና አትቅረቡት አለ።

አንድ ፈላስፋ፡ ፭ ነገሮች በ፭ ነገሮች ዘንድ ከንቱ ናቸው አለ። እነሱም፡ መብራት በፀሐይ ዘንድ፡ ዝናም በቅል ዛፍ ዘንድ፡ ጉልህ ጽሕፈት በዕውር ዓይን ዘንድ፡ የአግዚአብሔር ቃል በዓመፀኛ ዘንድ ረብሳ ጥቅም የላቸውም። ፈላስፋ አንዳች ሥራ ሳይሠሩበት ያለፈ ሰዓት፡ ከራስ ዕድሜ ተቀንሶ እንደቀረ ያህል ነው አለ።

ከሆነ በኋላ ለማሻሻሉ የሚያስገድድህን ነገር አስቀድመህ አታበላሸው። ለመክፈቱ የሚያደክምህንም በር ተሸቀዳድመህ አትዝጋው።

ከማቅረብ መሞከር፡ ከመሞከር ማየት፡ ከማየት ማሰብ፡ ከማሰብ ማስተዋል፡ ይበልጣል። እንዲሁም፡ ምረጡኝ ከማለት እንዲመረጡ መሆን ይሻላል።

እርስ በርስ፡ ስለ ሚሸናነፋትን ነገሮች

ብረት ጽኑ ነው፡ እሳት ያሸንፈዋል፡

እሳት ብርቱ ነው፡ ወኃ ያሸንፈዋል፡

ወኃ ኃያል ነው፡ ደመና ይሸከመዋል፡

ደመና ኃያል ነው፡ ነፋስ ይበትነዋል፡

ነፋስ ኃያል ነው፡ መሬት ይገድበዋል፡

መሬት ጽኑ ነው፡ የአዳም ልጅ ያሸንፈዋል፡

የአዳም ልጅ ብርቱ ነው፡ ኃዘን ያሸንፈዋል፡

ኃዘን ጽኑ ነው፡ መጠጥ ያሸንፈዋል፡

መጠጥ ብርቱ ነው፡ እንቅልፍ ያሸንፈዋል፡

እንቅልፍ ብርቱ ነው፡ ሞት ያሸንፈዋል፡

ሞት የዓለም ፍጻሜ ይሆናል አለ።

እርስጣጣሊስም ከመስማት ማየት፡ ከማየት መጻፍ፡ ከመጻፍ ማስተዋል፡ ከማስተዋል ማስታወስ ይበልጣል አለ።

እስክንድር፡ የባቢሎንን ፈላስፎች፡ ከኃይልና ከሕግ ማናቸው ይበልጣል? ቢላቸው፡ ንጉሥ ሆይ፡ ቅን ሕግ ካለና ሕጉም በቅንነት ከተሠራበት ኃይል አያስፈልግም ነበር አሉት።

አንድ ፈላስፋ፡ ጊዜ — ዕድሜ — ቦታ — ፈቃድ — ችሎታ — ስምምነት፡ እነዚህ ፮ ነገሮች እርስ በርስቸው ከተረዳዱ፡ የማይፈጸም ሥራ የለም አለ።

ቀለም ለተፈለገበት ነገር ሁሉ ልግም የሌለው ታማኝ አገልጋይ ነው። እሱም ቆሞ ሳለ የተቀመጠ፡ ተቀምጦ

ሳለ የቆመ፡ ነጭነቱ ጥቁር፡ ጥቁርነቱ ብሩህ የሆነ ነገር ነው አለ።

ገንዘብን ያበደረ ሰው፣ የአበዳሪው ባሪያ ይሆናል፡ ዕዳውን ከፍሎ የጨረሰ ግን ለአበዳሪው ባርያና ተገዥ ከመሆን ነፃ ነው።

የሰውን እጅ ጠብቆ የሚኖርና ያነኑን ተስፋ አድርጎ የሚኖር ሰው ኑሮ የሞተ ሰው ኑሮ እንጂ በሕይወት እንዳለ ሰው ኑሮ አይደለም።

ልጄ ሆይ፡ ከምትፈራቸውና ከምትጠረጥራቸው ሰዎች እንደምትጠነቀቅ ሁሉ፡ ከምታምናቸውና ከምትወዳቸው ሰዎች ተጠነቀቅ።

ዳግመኛም፡ ከጠላትህ አንድ ጊዜ ተጠነቀቅ፡ ከወዳጅህ ግን ሺ ጊዜ ተጠነቀቅ፡ ምሥጢርህን የሚያወጣ ወዳጅህ ነውና፡ “ከወዳጅ ጠላት አንተው ጠብቀኝ፡ ከጠላቴ ግን ራሴን በራሴ አጠብቃለሁ፣ እንዲሉ።

አንድ ፈላስፋ፡ ጣፋጭ ማር አትሁን፡ እንዳይበሉህ፡ መራራም አትሁን እንዳይጠሉህ፡ መካከለኛ ሁን እንጂ ብሏል።

አዋቂ ሲሆን ራሱን አላዋቂ የሚያስመስል አዋቂ ነው። ሳያውቅ አውቃለሁ ባይ ግን ሰነፍ ነው። ክቡር ሲሆን ራሱን ትሑት የሚያደርግ ትልቅ ሰው ነው። ባለጌ ሲሆን ክቡር ነኝ የሚል ግን ወራዳ ነው።

ብልህና አስተዋይ የሆነ ሰው፡ ዋሾ ሰው ወደደኝ ብሎ ደስ አይለውም፡ ቢቀባጥርለትም እንኳ በነገሩ አይሳብለትም፡ ፈጽሞም የሚያምነው ካልሆነ የማንንም ቃል አይቀበልም።

አንዱም እንዲህ አለ፡ ወገኖቼን በፍቅር የገዛ አፍአዊ ሰውነታቸውን ብቻ የገዛ አይደለም፡ ውስጣዊ ሰውነታቸውንም ጭምር ገዛ እንጂ፡ ወገኖቼን በኃይል የገዛ ግን አፍአዊ ሰውነታቸውን እንጂ ውስጣዊ ሰውነታቸውን አልገዛም።

አንድ ፈላስፋ አንተን ሊጠይቁ የመጡትን ሰዎች ለምን እያለቀስህ ታስለቅሳቸዋለህ? ቢሉት፡ ሰው ወደዚህ ዓለም መምጣቱ ለመከራና ለኃዘን መሆኑን ለማስታወስ ብየ ነው አለ።

የኃጢአት ማስፈጸሚያ ሕዋሳት ፲፪ ናቸው፡ እነሱም ዓይን፡ ጆሮ፡ እጅ፡ እግር፡ አፍንጫ፡ ጥርስ፡ ራስ፡ ደረት፡ ሆድ፡ ኃፍረተ ሥጋ፡ ልብ፡ ሕሊና ናቸው።

በዓይን የሚፈጸም ኃጢአት ዝሙት ነው። ዝሙት ሲባል፡ ወንድና ሴት የሚፈላለጉበት ፈቃድ ብቻ አይደለም፡ ሹመትን ገንዘብን የሌለውን ሃብት ሁሉ መመኘትም፡ ሁሉ ዝሙት ነው፡ የዚህም ሁሉ መገኛው ዓይን ነው።

እንባ የሚመነጨው ከዓይን ሲሆን፤ አመጣጡ ፪ ወገን ነው፡ ፩ዱ ሲመቱ፡ ሲሳቀዩ፡ ሲያዝኑ፡ ሲገፉ፡ ሲሆን፡ ፪ኛው ደግሞ ገፍቶ ተገፊ፡ መትቶ ተመቺ፡ በድሎ የተበደሉ ለማስመሰል በተንኮል የሚመነጭበት ጊዜ አለ፡ የዚህ ሁሉ መገኛው ዓይን ነው።

በጆሮ የሚፈጸም ኃጢአት ፩ ነው፡ እሱም ከንቱና ሐሰት ነው።

በእጅ የሚፈጽመው ኃጢአቶች፡ ፭ ናቸው፡ እነሱም መምታት፡ መንጠቅ፡ ለማቅላላት ሲባል እጅ ከእንሶስላ መንከር፡ ጣትን በቀለም ማስጌጥ፡ ክንድን አምባርንና ክንድን አግብቶ ማስቆንጀት፡ ጥፍርን ማስረዘምና ማሾል ናቸው።

ለነፍሰም ልዩ ልዩ የኃጢአት ማስፈጸሚያ ነገሮች አሏ

በአግር የሚፈጸሙ ኃጢአቶች ፪ ናቸው፡ በዘፈን ጊዜ ማሽከርከር፡ በልቅሶ ጊዜ ማርገድ፡ እንደ ዘመኑም አዘፋፈን፡ እግርንና እግርን እያጠላለፉ፡ እጅንና እጅን እያስተላለፉ፡ ደረትን ከደረት እያስተቃቀፉ፡ ጉንጭን ከጉንጭ እያስተነዳደፉ የሚያደርጉት የዳንሱ ውዝዋዜ ናቸው።

በአፍንጫ የሚፈጸምም ኃጢአት ፩ ነው፡ እሱም፡ የራስ ሚስት ያልሆነችውን ሴት መአዛ ማሸተት ነው (ሮሜ ፲፫ ፩)።

በጥርስ የሚፈጽሙ ኃጢአቶች ፪ ናቸው፡ እነሱም፡ ሰውን መንከስ (መበጨቅ) እርምንና እርኩስን ነገር መብላት ናቸው (ማብ. ሐዋ. ፲፭ ፳)።

በራስ የሚፈጸም ኃጢአት ፩ ነው፡ እሱም ጠጉርን አለልክ ማስረዘም፡ (ማጉተን) ሲሆን፡ ይህ ሌቶችን አይመለከትም) ወንዶችንም ቢሆን፡ ውቃቢ አለን እያሉ ውቃቢ አቸው እስኪርቅ ለሚያገቡፍሩት ነው እንጂ በማበጠሪያ የሚያበጥሩትን፡ በመቀሪያ የሚከመክሙትን አይመለከታቸውም፡ ፩ ቆሮ. ፲፩ ፲፭።

በደረት የሚፈጸሙ ኃጢአቶች ፫ ናቸው፡ እነሱም ሰውን በዝመት ለመሰብ በልዩ ልዩ ሐረግ በቀለም ማጥቆርና ማጊያጊያጥ በላዩ ላይ ልዩ ልዩ ሽቱን መነስነስ ናቸው።

በሆድ የሚፈጸም ኃጢአት ፩ ነው፡ እሱም ስስት፡ (በቃኝ አለማለት) ነው።

በኃፍረተ ሥጋ የሚፈጸም ግንስንትና ስንት ነው? የራስ ሚስት ወዳልሆነች ከመሄድ ሌላ፡ ዘርን ለማውጣት ምክንያት ብዙ ብዙ ነገር አለ፡ ወደ እንስሳዎች ከመድረስም ሌላ ተፈጥሮው ዘርን ለመቀበል ባልተፈቀደለት ሕዋስ የሚፈጽሙበት ኃጢአት አለ፡ ይኸውም የሰዶም ሰዎች ይፈጽሙት የነበረ ነው (ሮሜ. ፩ ፳፯-፳፰)።

በልብ የሚፈጸሙ ኃጢአቶች ፬ ናቸው፡ እነሱም፡ ትዕቢት፡ ቅናት፡ ምቅኝነት፡ ቂም በቀል ናቸው።

ት፡ ከብዙዎቹ መዘንጋት - ክሕደት - ስንፍና፡ ሥራ-ፈት ነት፡ መጠራጠር - አለማመን - መወንጀል፡ እነዚህና እነዚህን የመሳሰሉ ናቸው።

በሕሊና፡ የሚፈጸም ኃጢአት ግን ስፍር ቀጥሮ የለውም፡ በጣም ብዙ ነው። ነገር ግን፡ በሕሊና የሚፈጸም ኃጢአት ከቀጥሮ አይገባም፡ ማለት አያስፈርድም፡ ሆኖም ከኃጢአት የሚቆጠር አይጠፋበትም።

ለምሳሌ፡ እናት አህያ፡ ከገደል አፋፍ ስትታሰር ውርንጫዋ ወድያና ወዲህ ይፈነጫል፡ ዘልሎ ዘልሎ ደግሞ እናቲቱ ከታሰረችበት ይመለሳል። እናቲቱ ካልተፈታች ምንም አይሆንም፡ ተፈትታ ወድያ ወዲህ ያለች እንደሆነ ግን፡ እፈነጫለሁ ሲል ገደል ይገባና፡ እናቲቱም እሱን ስትል ተከትላው ገደል ትገባለች።

እንደዚሁም ሁሉ በአህያይቱ የተመሰለው ልብ፡ በውርንጫዋ የተመሰለው ሕሊና፡ በገደል የተመሰለው በዚህ ዓለም ሳሉ የሚሠሩት የጽድቅ ሥራ ሲሆኑ፡ ማሠሪያው ደግሞ እግዚአብሔርን መፍራት ነው።

ልብ በማይፈታ እግዚአብሔርን በመፍራት ገመድ ሲታሰር፡ አህያዋ ካልተፈታች ውርንጫው ምንም እንደማይሆን፡ ሕሊናም የትም ቢፈነጭና ቢዘል ኃጢአቱ አይፈጸምምና አያስፈርድም። ይህም ልብ፡ እኼ በጀ ብሎ የሕሊና ታዘዥ ካልሆነ ኃጢአት የማይፈጸም በመሆኑ ነው።

ስለዚህ ሰው ሁሉ የሰይጣን መላክተኛ የሆነች አንደበቱን በማይፈታ ትዕግሥት ገመድ ማሠር ይገባዋል። አንደበት በተናገረችው ነገር፡ ፊት ይጻፋል፡ ገርብ ይገረፋል፡ ዕድሜ ይቀስፋል፡ ሰውነት ይቀጣል፡ እጅ እግር ይቆረጣል፡ በጠቅላላው አንደበት ወይም ምላስ በተናገረችው ሰበብ ያልተናገሩ አካላት ሁሉ ይገረፋሉ ይሰቀያሉ፡ ነገር ግን ለማለቱ ያህል ተናገር እንጂ ከዕለተ ሞት በቀር አንደበትን የሚያዝዝት የሚዝት፡ የሚያሥራት የሚገራት ኃይል የለም። (ያዕ. ሐዋ. ፫ ፯-፰) ተመልከት።

መጠጥ ያስክራል : በዙውን ያናግራል :
 ራስን ያዞራል : ወደ ጥፋት ይመራል :
 ንግግር ይጠፋል : ምላስ ይታጠፋል :
 አፍ ይለፈልፋል : እግር ይወላከፋል :
 አእምሮ ይለወጣል : ክፉኛ ያስቆጣል :
 መላልሶ ያስጠጣል : ከቤት ያስወጣል :
 ዓይንን ያስፈጥጣል : ጥርስን ያስገጥጣል :
 እጅን ያንቀጠቅጣል : ጉበትን ያሳብጣል :
 እንደ ፈረስ ያስጋልባል : እጉድጓድ ያገባል :
 ውቃቢን ያርቃል : አለ አግባብ ያስቃል :
 ልብስን ያስጥላል : በሰው ፊት ያቀላል :
 ሳንባን ያቆስላል : ሳልን ያስላል
 አፈር ላይ ያንከባልላል : እሾህ ላይ ይጥላል :
 ኃይል ይደክማል : ጉልበት ይለግማል
 ላየው ያስቀይማል : የተወለደበትን ቀን ያስረግማል :
 አንጀትን ይጠብሳል : ሐዋትን ያፈሳል :
 ኑሮን ያስረሳል : ገንዘብን ያስጨርሳል :
 ቤትን ያስወርሳል : ትዳርን ያፈርሳል
 ሰውየው ያብዳል : አፉ ይዘላብዳል :
 ጤናው ይጎዳል : ልቡ ይፈነዳል :
 አእምሮው ይፈዛል : ውበቱ ይጠነዛል :
 አንደበቱ ይላሻል : ደም ግባቱ ይበላሻል :
 ሰከር ሰው : ደኅና ሲሉት ይማታል :
 አለ ሲሉት ይሞታል :
 ለሰካራም ሰው : ሞትም ሲያንሰው !! ::